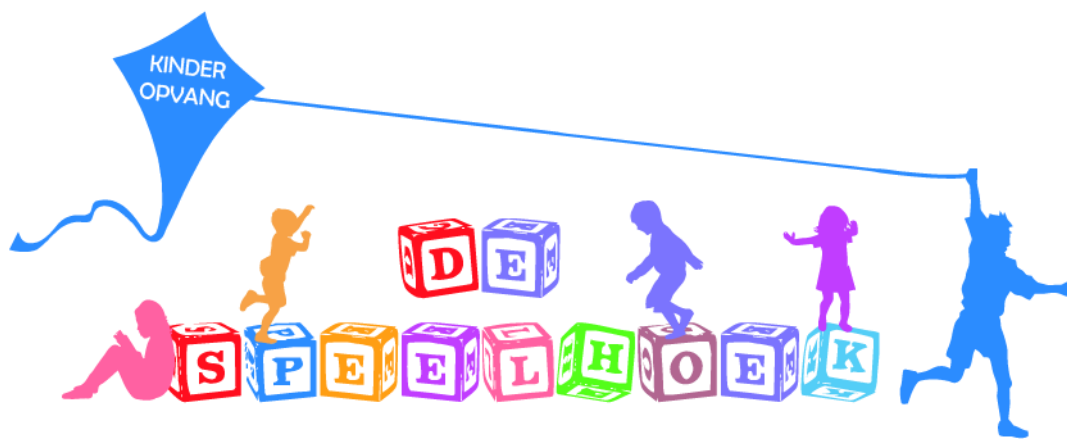

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

Alle kinderen mogen er zijn

Inhoud

Inleiding	4
1. Visie	5
2. Locatie en groepen	6
2.1 Algemene informatie	6
2.2 Groepen	7
2.3 Inrichting en gebruik van de binnen- en buitenruimtes	8
3. Intake, wennen en informatieoverdracht met ouders	12
3.1 Kennismaking	12
3.2 Intake en wenbeleid	12
3.3 Informatieoverdracht bij halen en brengen	13
3.4 Oudergesprekken	13
4. Pedagogisch handelen	14
4.1 Basisdoelen	14
4.2 Interactievaardigheden	15
4.2.1 Sensitief responsief handelen (basaal)	15
4.2.2 Respect voor de autonomie (basaal)	17
4.2.3 Structuur en grenzen stellen (basaal)	18
4.2.4 Praten en uitleggen (educatief)	19
4.2.5 Ontwikkelingsstimulering (educatief)	20
4.2.6 Begeleiden van interacties (educatief)	21
5. Ontwikkelingsgericht werken	22
5.1 Peuteropvang	22
5.2 Observeren, signaleren	23
5.3 Begeleiding, vervolgstappen	24
5.4 Rol van de ouders	24
5.5 Overdracht naar de basisschool en/of BSO	24
6. Dagritme	25
6.1 Dagopvang (KDV)	25
6.2 Peuteropvang/peuteractiviteit	26
6.3 BSO	26
7. Activiteiten binnen en buiten De Speelhoek	27
7.1 Kinderparticipatie	27
7.2 Zelfstandigheidscontract (BSO)	28
8. Medewerkers	29

8.1 Pedagogisch professionals.....	29
8.2 Mentor	30
8.3 Pedagogische ondersteuning	30
8.4 Pedagogisch beleidsmedewerker / coach	31
8.5 Stagiaires	32
9. Personele inzet.....	36
9.1 Personeelsdiensten	36
9.2 Beroepskracht- kind ratio (BKR).....	37
9.2.1 Berekening BKR dagopvang (KDV)	37
9.3 Drie-uursregeling (KDV) en half-uurregeling (BSO).....	39
9.4 Samenvoegen	40
9.5 Vaste gezichten (KDV)	41
10. Praktische informatie.....	43
10.1 Extra dagdelen.....	43
10.2 Ziekte.....	43
10.3 Zindelijkheid (KDV).....	43
10.4 Oudercommissie.....	43
11. Afspraken rondom gevoelige onderwerpen	45
11.1 Pesten	45
11.2 Seksualiteit en intimiteit.....	46
11.3 Toilet bezoek	46
12. Veiligheid en gezondheid.....	47
12.1 Meldcode.....	47
12.2 Verzekeringen	47

Inleiding

Hartelijk welkom bij kinderopvang de Speelhoek!

Dagelijks biedt ons team van professionele pedagogisch professionals aan vele kinderen een veilige en vertrouwde opvang van hoogwaardige kwaliteit. Kinderen ervaren bij ons een veilige haven waarin zij zorgeloos kunnen spelen, zichzelf mogen zijn en waar talentontwikkeling wordt gestimuleerd.

Kinderopvang de Speelhoek is gevestigd in basisschool de Aventurijn in Munnekeburen. Wij bieden dagopvang (KDV) voor 0-4 jarigen en buitenschoolse opvang (BSO) voor kinderen in de basisschoolleeftijd.

Jeannette Koopmans is directeur/eigenaar en heeft veel ervaring in de professionele kinderopvang. Door het volgen van een leergang 'Kleinschalige kindercentrum' heeft zij haar ideeën over kinderopvang kunnen ontwikkelen en een kleinschalige kindercentrum kunnen opstarten. Jeannette: "Ik heb mijn droom kunnen verwezenlijken én ik kan mijn eigen ideeën in de praktijk brengen! Ik vind het belangrijk dat kinderen voldoende gelegenheid hebben om vrij te spelen. Ieder kind krijgt in de Speelhoek de kans om spelenderwijs op ontdekkingsreis te gaan. Een kind speelt niet om zich te ontwikkelen maar ontwikkelt zich al spelend in de wisselwerking met zijn of haar omgeving."

In dit pedagogisch beleidsplan wordt voor medewerkers, stagiaires, ouders en andere belanghebbenden een beeld geschetst van onze werkwijze rondom omgang, verzorging en opvoeding. Waar nodig wordt onderscheid gemaakt tussen KDV en BSO. Onze werkwijze rondom de vier pedagogische basisdoelen komt in dit beleidsplan aan bod evenals de beschrijving van de zes interactievaardigheden waarbij wordt beschreven hoe wij de pedagogische basisdoelen willen bereiken. Tevens is er in dit pedagogisch beleidsplan informatie opgenomen over praktische zaken.

Het pedagogisch beleidsplan is een levend document en zal altijd in ontwikkeling blijven door bijvoorbeeld veranderende wet- en regelgeving. Het pedagogisch beleidsplan wordt regelmatig door ons geëvalueerd en wordt, waar nodig, in nauwe samenwerking met de pedagogisch professionals en de oudercommissie (of bij het ontbreken daarvan via alternatieve ouderraadpleging) bijgesteld.

Daar waar in het pedagogisch beleidsplan gesproken wordt over ouders, worden ouder(s) en/of verzorger(s) bedoeld.

Hartelijke groet,
Jeannette Koopmans

1. Visie

Ieder kind is uniek en ieder kind heeft recht op de aandacht die hij of zij nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

De Speelhoek biedt opvang in een huiselijke sfeer, er wordt gezorgd voor een veilige omgeving waar kinderen en ouders zich welkom en prettig voelen. Een omgeving waar kinderen zich gehoord en gezien voelen. Een plek waar je geborgen bent en erbij hoort, waar je jezelf mag zijn en waar er aandacht is voor jouw verhaal. Ieder kind krijgt de aandacht waar hij/zij behoefte aan heeft.

Ieder kind mag zijn wie het is. Om zich te handhaven in een groep en later ook in de samenleving is het van belang te leren wat de heersende normen en waarden zijn in een groep. Binnen kinderopvang de Speelhoek komen kinderen al op een jonge leeftijd in aanraking met de groepsnormen en waarden. Wij houden de ontwikkeling van ieder kind nauwlettend in de gaten en dragen zorg voor een positieve ontwikkeling. Het belangrijkste is hierbij steeds dat de opvangplek een plek is waar je het leuk hebt en waar je je kunt ontspannen.

De Speelhoek zorgt ervoor dat ieder kind het juiste aanbod van materiaal tot zijn beschikking heeft. Door middel van materiaal wat aansluit bij de belevingswereld van het kind ontwikkelt een kind zich op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. Door jongere kinderen in hun spelkeuzes te observeren en oudere kinderen middels participatie ruimte te geven aan hun eigen voorkeuren, creëren we de mogelijkheid om in te spelen op de eigen beleving van ieder kind en vormt dit telkens het uitgangspunt van diverse activiteiten en spelvormen.

Spelen hoort erbij in de Speelhoek, want spelen is plezier, bewegen, creatief zijn, sociale relaties aangaan, zelf ervaren en ontdekken: spelend leren is voor kinderen de manier om zich te ontwikkelen.

*Bij kinderopvang de Speelhoek
gaan kinderen al spelend op ontdekkingsreis!*

2. Locatie en groepen

2.1 Algemene informatie

www.kinderopvangdespeelhoek.nl

Vestigingsadres

KDV en BSO De Speelhoek
Kerkeweg 10A
8485 JJ Munnekeburen

Contactgegevens

e-mail: info@kinderopvangdespeelhoek.nl
tel.nummer: 06-27463974

Openingstijden

Kinderopvang De Speelhoek is iedere werkdag geopend van 07:00 uur t/m 18:00 uur.
Peuteropvang wordt aangeboden van 08:15 uur tot 12:15 uur.
De BSO is op schooldagen geopend van 12:00/14:15 uur t/m 18:00 uur.

Kinderopvang De Speelhoek is gesloten op nationale feestdagen:
Nieuwjaarsdag, Goede Vrijdag, Tweede Paasdag, Koningsdag, Hemelvaartsdag, Tweede Pinksterdag en op 5 mei.
Tevens is Kinderopvang De Speelhoek jaarlijks tussen Kerst en Oud & Nieuw gesloten.

Haal- en brengtijden

KDV en BSO op schoolvrije dagen en in schoolvakanties:

- Brengen tussen 7.00 – 9.00 uur
- Ophalen/brengen om 12.00 uur
- Ophalen vanaf 16.00 uur (ook BSO op schooldagen)

LRK nrs

In het Landelijk Register Kinderopvang staan onze locaties onder de volgende nummers geregistreerd:

- KDV De Speelhoek 413045717
- BSO De Speelhoek 230992225

2.2 Groepen

Bij De Speelhoek worden kinderen opgevangen in de leeftijd vanaf 0 jaar t/m de leeftijd dat zij de basisschool verlaten. We bieden kleinschalige kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar, peuteropvang voor kinderen van 2 tot 4 jaar en buitenschoolse opvang voor kinderen vanaf 4 tot de leeftijd dat zij de basisschool verlaten.

KDV

In het Landelijk Register Kinderopvang staat KDV De Speelhoek geregistreerd met 32 kindplaatsen. Ons KDV bestaat uit de volgende stamgroepen:

- De Welpjes : voor maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar
- De peutergroep : voor maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar (alleen 's morgens)

BSO

In het Landelijk Register Kinderopvang staat BSO De Speelhoek geregistreerd met 53 kindplaatsen. Onze BSO bestaat uit de volgende basisgroepen:

- De Kwebbeltjes : voor maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar
- Het Kwetternest : voor maximaal 20 kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar
- De kwarteltjes : voor maximaal 13 kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar

De groepsruimte waarvan basisgroep "De Kwebbeltjes" gebruik maakt als basisruimte, wordt onder schooltijd gebruikt voor de peuteropvang (2-4 jaar).

De kinderen worden in een basisgroep ingedeeld op basis van vriendschappen van de kinderen, leeftijd en interesse. De talenten/ expertise van de pedagogisch professionals zijn bij ons niet leidend bij het indelen van de basisgroepen.

De samenstelling van een groep kan wijzigen gedurende de dag, de leeftijden en het aantal kinderen kunnen dus per dagdeel variëren. Als het totale aantal kinderen van de BSO groepen 20 of minder is (bijvoorbeeld op rustige dagen en tijdens vakanties/schoolvrije dagen), kunnen de BSO groepen worden samengevoegd tot één groep.

Kinderopvang de Speelhoek zorgt er altijd voor dat voor alle kinderen en ouders duidelijk is tot welke basisgroep een kind behoort.

2.3 Inrichting en gebruik van de binnen- en buitenruimtes

Kinderopvang de Speelhoek heeft de ruimtes zo ingericht, zodat het voor elk kind leuk en uitdagend is. Er is altijd wel iets te doen of juist ruimte om even niets te doen.

Bij de inrichting van de ruimtes is rekening gehouden met de verschillende leeftijden. De groepsruimtes en overige ruimtes waar de kinderen gebruik van kunnen maken, zijn zodanig ingericht dat kinderen op diverse gebieden in hun ontwikkeling worden uitgedaagd.

KDV groepsruimtes

De baby- en peuterruimte (0-4 jaar) is zodanig ingedeeld, dat er rekening kan worden gehouden met de verschillende leeftijdsniveaus en interesses. Door deze indeling is er de mogelijkheid om verschillende spelmogelijkheden aan te bieden.

Voor de baby's is er divers speelgoed. Onder andere speelgoed om de zintuigen te stimuleren, zoals knisperboekjes, een bal met geluidjes, rammelaars. In de box kunnen de baby's rustig spelen en ontdekken, maar ook op het speelkleed worden de baby's uitgedaagd. Voor de motorische ontwikkeling is het belangrijk een baby geregeld op een kleed te laten spelen. Ook kunnen ze zo contact maken met andere baby's en kinderen. Voor de peuters zijn er plekken gecreëerd waar ze samen kunnen spelen maar waar ze ook even alleen kunnen zijn. Dit zodat de kinderen zelfstandig voor rust of actie kunnen kiezen. Er zijn vaste hoeken, zoals een huishoek, een leeshoek en een auto-bouwhoek. Door steeds nieuwe materialen aan de ruimte toe te voegen en hierdoor het gebruik van de gehele ruimte stimuleren bevorderen we de persoonlijke competenties van de kinderen.

In de huishoek kunnen de kinderen rollenspellen spelen, zoals "vadertje en moedertje", dit is goed voor hun sociale ontwikkeling en bevordert de groei van de actieve woordenschat. De autohoek bevordert ook samenspel, net als het spelen met duplo, welke ook de cognitieve ontwikkeling en de fijne motoriek ondersteunt. Er wordt voorgelezen in ons knusse leeshoekje en er worden gesprekjes gehouden in de huishoek, wat de taalontwikkeling ook stimuleert.

Bij de tafel staat een kast waar de kinderen zelf de puzzels of spelletjes kunnen pakken. In de knutselhoek kunnen zij verven, plakken, knippen kleuren ect. Dit alles stimuleert hun fijne motoriek, maar ook de fantasie en hun creativiteit. Het materiaal in de ruimte is zodanig opgesteld, dat een kind er zelf bij kan. Ook dit vergroot hun zelfstandigheid. Materialen als scharen en lijm staan voor de veiligheid hoger, hier kan een kind om vragen.

Om de grove motoriek te stimuleren, doen we bewegingsspelletjes en spelactiviteiten, behendigheidsspelletjes en luister spelletjes.

Slapen

Kinderopvang de Speelhoek beschikt over één slaapkamer. Om duidelijkheid te geven aan de kinderen én om hygiënische redenen, slaapt ieder kind, indien mogelijk, altijd in het zelfde bedje. Ouders nemen van huis een slaapzak mee en eventueel een fopspeen en knuffeltje. Ieder kind heeft een eigen mandje, waarin dergelijke spullen worden opgeborgen. Kinderen slapen naar eigen behoefte en /of in overleg met wensen van de ouders. Als het kind wakker wordt, wordt het uit bed gehaald. Er zijn genoeg bedjes zodat ieder kind tot anderhalf elk moment van de dag naar bed kunnen indien nodig.

Het is van groot belang voor de veiligheid van de kinderen dat slapen op een veilige en verantwoorde manier plaats vindt. Wij werken daarom met een beleid Veilig Slapen.

KDV buitenruimtes

De *buitenruimte* voor de baby's en peuters is een natuur ontdektuin, waardoor we gedurende alle seizoenen voor een geweldige extra uitdaging voor de kinderen zorgen:

- In weer en wind, alle seizoenen lekker buiten spelen
- Leuke uitdagende elementen die passen bij de leeftijd
- Om te fietsen, te rennen, te ravotten en om heerlijk een boekje buiten te lezen
- Zand, groen, struiken, bladeren en nog veel meer natuur
- Tuinieren, leren en proeven in de eigen tuin

Door het gebruik van verschillende materialen in de paadjes (blote voeten pad), heuvel, tipi en een tunneltje, wordt ervoor gezorgd dat de kinderen volop kunnen bewegen en dat ze zich kunnen uitleven. Ook zijn er boomstronken en stammen om overheen te klimmen, eraf te springen of tussen de schors naar beestjes zoeken.

Natuurbeleving, mits natuurlijk goed begeleid, draagt op deze manier bij aan het voorkomen van ongelukken, kinderen leren immers zo van jongs af aan om te gaan met risico's en oefenen met motorische vaardigheden. Door verschillende planten, gras en bomen beleven ze actief de natuur en de vier seizoenen. Buitenspelen is belangrijk! Kinderen vinden het heerlijk om buiten te zijn, in een natuurlijke omgeving worden alle zintuigen geprikkeld en worden de kinderen uitgedaagd, maar veiligheid staat voorop. Kinderen kunnen spelen met allerlei verschillende soorten natuurlijk materiaal, zoals takken, bladeren en zand en worden uitgedaagd in hun fantasie en om hun creativiteit te gebruiken. Kinderen ontwikkelen hun grove en fijne motoriek, het draagt bij aan hun woordenschat en ze ademen de frisse gezonde buitenlucht in.

BSO groepsruimtes

De BSO ruimtes zijn gezellig en functioneel ingericht en bieden veel mogelijkheden voor spel en ontwikkeling.

Er zijn drie ruimtes ter beschikking van de BSO:

1. Eén groepsruimte heeft een huiskamerfunctie en dient daarnaast als ruimte waar kinderen aan de grote tafel kunnen knutselen, kleuren, puzzelen of bordspellen kunnen doen. Verder is in deze ruimte een themahoek, een leeshoek voor jongere en een leeshoek voor oudere kinderen. Kinderen kunnen hier ook met hun basisgroep eten en drinken.
2. De naastgelegen ruimte biedt gelegenheid tot activiteiten op het gebied van handvaardigheid/techniek, bouwen o.a. met Lego, Barbie/ Playmobil, beauty en beweging zoals dansen. Er is een techniekdoos en een werktafel aanwezig om kinderen op een leuke manier en speelse wijze bekend te maken met de nieuwe technieken. Bijvoorbeeld door zelf een radio maken en dan met zijn allen naar de muziek luisteren en eventueel lekker dansen. Verder worden hier activiteiten aangeboden, die de grove motoriek bevorderen. Deze kunnen bestaan uit begeleid spel, vrij spel, fantasiespel of bewegingsspel.
3. De genoemde groepsruimtes grenzen aan een gemeenschappelijke ruimte van de school. Deze staat na schooltijd ter beschikking van de BSO en is ingericht met

een gezellige zithoek en lange tafels. De BSO heeft in deze ruimte eigen kasten met spel- en knutselmateriaal. Kinderen kunnen hier met hun basisgroep eten en drinken, chillen, spelen en o.a. creatieve activiteiten ontplooiën.

De ervaring van “je een poosje vervelen” zien wij ook als een leerervaring. Daaruit komt voort: zelf initiatief nemen en zelf iets bedenken om te gaan doen. Zo leren kinderen zichzelf vermaken. Constructie speelgoed zoals Lego en Kapla bevordert de fijne motoriek de fantasie en ook de sociale ontwikkeling bij het samen bouwen. Er zijn gezelschapspelletjes op de groepen aanwezig: met spellen zoals “vier op en rij” en “memory”, worden de sociale en cognitieve ontwikkeling gestimuleerd.

Over het gebruik van het afspelen van muziek en televisie kijken gelden de volgende afspraken:

- Voornamelijk de oudere kinderen vinden radio/muziek luisteren leuk en “stoer”, zij mogen muziek luisteren in de BSO ruimte. De jongere kinderen vinden het luisteren naar muziek plezierig en gezellig, zij gaan samen dansen en zingen.
- De TV alleen educatief wordt ingezet. Thuis kijken de kinderen vaak al veel en daarom willen wij de TV op een andere manier inzetten. Wij gebruiken de TV en kinder-dvd’s doelgericht en als inleiding of afsluiting van een thema. (Wij zetten geen dvd op als zoethouder aan het einde van de dag). TV kijken ziet de Speelhoek als iets speciaals en wij doen dit dan ook op speciale momenten.

BSO buitenruimtes

De buitenruimte van de BSO kinderen bestaat uit het schoolplein en de “vogelgluurtuin”. Deze ruimte wordt gedeeld met Basisschool De Aventurijn. De “vogelgluurtuin” is een natuurtuin waar de kinderen onder andere vogels kunnen spotten, samen kunnen spelen en hutten kunnen bouwen. Op het schoolplein staan diverse klimtoestellen, onder andere in de vorm van een piratenschip. Verder is er een voetbal-/basketbalveldje, een zandbak, een tafeltennistafel en zijn er schommels aanwezig. Daarnaast kunnen de kinderen spelen met skeelers, fietsen, stoepkrijt en verschillende andere buitenspelletjes. De grove motoriek en samenspel worden op deze wijze sterk gestimuleerd.

Zelfstandigheid bevorderen is iets waar wij al vroeg mee beginnen. Door kinderen veel zelf te laten doen, wordt hun zelfredzaamheid verhoogd. Voor de peuters geldt dit door bijvoorbeeld zelf hun broodje te smeren, zelf de jas aan te doen etc., maar ook laten we ze zelf op onderzoek uitgaan: kruipen, oefenen met staan en klauteren. Zij worden hier door ons in ondersteund en aangemoedigd. Dit zie je ook terug in onze inrichting. De ruimte is zo ingericht dat kinderen zelf materiaal kunnen pakken en een activiteit kunnen kiezen. Zo krijgen zij het gevoel dat ze zelf mogen beslissen. Het materiaal zit in de betreffende kasten en/of in doorzichtige plastic bakken. Natuurlijk staat, om de veiligheid voor alle kinderen te kunnen waarborgen, bepaald materiaal (bijvoorbeeld met kleine onderdelen) hoog.

De BSO-kinderen worden gestimuleerd steeds meer zelfstandig te doen, passend bij hun leeftijd en mogelijkheden. De Speelhoek stimuleert kinderen door dingen voor te doen en duidelijk te zijn in de opdrachtjes. Pedagogisch professionals komen met initiatieven en helpen kinderen zo nieuwe ideeën te bedenken. Ze stimuleren hen hierop voort te borduren. Het is in onze optiek belangrijk om het geduld op te brengen om dingen die je zelf veel sneller zou kunnen, toch door de kinderen te laten doen (als ze daartoe in staat zijn), bijvoorbeeld corvee taken rondom tafelmomenten. Kinderen hebben van nature behoefte om te helpen en nieuwe mogelijkheden te ontdekken. Er komt een moment

waarop ze de dingen zelfstandig kunnen. Ze willen dan niet meer geholpen worden en dat respecteren de pedagogisch professionals. De kinderen die de buitenschoolse opvang bezoeken zijn al vrij zelfstandig. Pedagogisch professionals proberen de kinderen te blijven stimuleren door ze aan te moedigen steeds meer zelf te doen. Er wordt verantwoordelijkheid gegeven wanneer ze die aankunnen en kinderen worden geprezen als iets lukt. De pedagogisch professionals leren de kinderen dat ze best fouten mogen maken. Van fouten maken leer je veel.

3. Intake, wennen en informatieoverdracht met ouders

De ouders worden nauw betrokken bij zaken die de opvang betreffen. Het uitgangspunt hierbij is, dat er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de wensen van de ouders. De samenwerking met de ouders is van belang, om gegevens over (de ontwikkeling van) het kind aan elkaar uit te kunnen wisselen, wat ten goede zal komen aan in de invulling van de opvang van ieder kind. Er wordt gezorgd voor verschillende momenten en vormen van contact.

3.1 Kennismaking

Nieuwe ouders kunnen bellen om contact op te nemen of even binnen lopen tijdens de openingstijden, om informatie te vragen. Tijdens het kennismakingsgesprek worden wederzijdse wensen en verwachtingen met elkaar besproken. Ik wil graag van ouders horen wat een kind al kan, leuk vindt en misschien nog lastig vindt. Ouders krijgen informatie over het beleid en krijgen een rondleiding door de ruimte.

3.2 Intake en wenbeleid

Tijdens het intake gesprek worden afspraken gemaakt over de wenperiode van het kind op de dagopvang. Tijdens deze wenperiode wordt het kind ondersteuning en vertrouwen geboden door de pedagogisch professional zodat het zich veilig en vertrouwd gaat voelen. De wenperiode kan pas in gaan als er sprake is van een overeenkomst tussen onze organisatie en de ouder(s). Voor ieder kind is dit een individueel proces en in overleg met de ouders zal de opbouw steeds besproken (en eventueel aangepast) worden. Een voorbeeld zou kunnen zijn dat het kind eerst een uurtje blijft bij de Speelhoek en dan opgehaald wordt door de ouders. Dit kunnen we 2 keer doen (en steeds een beetje langer), zodat het kind weet dat de ouder terug komt en ondertussen kan gaan spelen. Het liefst laat ik het kindje wennen op de dagen dat het ook in de opvang komt.

Ook voor BSO kinderen vinden we het belangrijk dat ze zich snel thuis voelen. We maken daarom met de ouders afspraken, hoe vaak en op welke dagdelen hun kind komt wennen, dit wordt langzaam opgebouwd. In de groep wordt het kind door de vaste pedagogisch professional geïntroduceerd en daarna stellen de kinderen zich voor. Het kind wordt (door de andere kinderen) wegwijs gemaakt in de kinderopvang de Speelhoek en het krijgt de tijd langzaam te wennen aan de pedagogisch professional, de kinderen en gewoontes en afspraken die in het kinderopvang gelden. Afhankelijk van het verloop hiervan, worden de afspraken omtrent het wennen eventueel herzien: het is immers een individueel proces. Kinderen en ouders worden bij het intakegesprek geïnformeerd over wie de mentor is van het kind en in welke groep ze worden geplaatst.

Als een kind vanuit de dagopvang op de BSO komt, kent het kind de pedagogisch professionals en de meeste kinderen al en zijn de ruimtes vaak ook bekend. Meestal is een uitgebreid wenproces dan ook niet nodig. We maken, in overleg met de ouders, een plan om het kind rustig te laten wennen door één of twee middagdelen mee te doen in de BSO groep. Afhankelijk van het verloop hiervan, stellen we gemaakte afspraken eventueel bij, het wennen is immers een individueel proces.

Ouders worden tijdens het intake gesprek ook op de hoogte gesteld op welke dagen en tijden wij de BSO groepen samenvoegen. Omdat kinderen hun stam groep verlaten

wordt dit vastgelegd in een 'verklaring- toestemming buiten de vast basisgroep'. Deze overeenkomst wordt door ouders en of verzorgers ondertekend.

3.3 Informatieoverdracht bij halen en brengen

Bij het halen en brengen spreken we de dag door. Voor de pedagogisch professional is dit moment belangrijk om informatie uit te wisselen. Ouders kunnen ervan uit gaan, dat de pedagogisch professional belangrijke informatie over hun kind doorgeeft en bespreekbaar maakt. Een voorbeeld is, dat het kind zelf ontdekt heeft hoe de treinbaan in elkaar gezet moet worden of dat het kind goed geslapen heeft; maar ook als er wat mis gaat tijdens de opvang (het kind heeft zich bijvoorbeeld bezeerd), zal dit eerlijk met de ouders besproken worden.

De pedagogisch professionals staan open voor de ouders en houdt rekening met hun ideeën en gevoelens. Uiteraard gaat de pedagogisch professional zorgvuldig om met de informatie die zij van de ouders krijgt. Andersom wordt ook van de ouders verwacht dat zij belangrijke informatie over hun kind of de situatie thuis doorgeven. Dit zou bijvoorbeeld een gezinsverandering kunnen zijn, een opvallende verandering in het gedrag of dat het kind slecht geslapen heeft en erg moe is.

3.4 Oudergesprekken

Na 6 weken vindt er een evaluatie gesprek plaats, waarin met de ouders de ervaringen van de eerste maanden worden besproken. Daarna krijgen ouders ieder jaar een uitnodiging om het welbevinden en de ontwikkeling van het kind te bespreken tijdens het jaarlijks oudergesprek. Dit gebeurt voor de kinderen van 0-4 jaar op basis van de observatiemethode Pravoo, voor kinderen van 4-12 jaar op basis van ingevulde formulieren van de observatiemethode "Methode Welbevinden". Oudere BSO kinderen krijgen hierbij de mogelijkheid, ook zelf een formulier in te vullen met hun eigen ervaringen. Tevens wordt met de ouders het zelfstandigheidscontract doorgenomen en eventueel aangepast naar behoefte en mogelijkheden van het kind op dat moment. Het doel van dit ouder gesprek is om een compleet beeld te krijgen over hoe het kind zich voelt en ontwikkelt.

Buiten de gebruikelijke oudergesprekken is het altijd mogelijk voor ouders zelf een afspraak te maken als zij zich zorgen maken over de ontwikkeling of het gedrag van hun kind.

4. Pedagogisch handelen

4.1 Basisdoelen

De pedagogische kwaliteit van kinderopvang wordt sterk bepaald door de interactievaardigheden van de professionals. Dat wil zeggen: door de manier waarop pedagogisch professionals omgaan en communiceren met kinderen.

Hoe beter de interactie tussen de pedagogisch professionals en kinderen is, hoe beter het welbevinden en de ontwikkeling van een kind. Dit geldt voor alle kinderen en met name voor de jongste. Dit omdat zij zelf nog weinig regie kunnen voeren op hun eigen gedrag, activiteiten en sociale contacten. De steun en begeleiding van de pedagogisch professionals is voor hen dus extra belangrijk.

Door goede interactie met kinderen draag je als pedagogisch professional bij aan het realiseren van de pedagogische basisdoelen:

Emotionele veiligheid

De pedagogisch professionals nemen de tijd om naar kinderen te kijken en te luisteren. En proberen te begrijpen wat zij willen. Daardoor voelen kinderen zich veilig, prettig en gerespecteerd. Ze voelen daardoor dat zij de moeite waard zijn, en dat helpt hen om met zelfvertrouwen de wereld te ontdekken. Kinderen die zich gezien en gehoord voelen, weten dat er altijd steun en hulp in de buurt is als iets even niet lukt.

Ontwikkelen van persoonlijke competenties

Wanneer een volwassene op een goede manier met kinderen communiceert, leren zij veel. Ze leren bijvoorbeeld te praten over wat ze fijn, lastig of verdrietig vinden. En te vertellen wat zij meemaken. Door uit te leggen wat er om de kinderen heen gebeurt en hoe de dingen werken, gaan kinderen de wereld beter begrijpen. De pedagogisch professionals kunnen laten zien wat kinderen goed doen en hen stimuleren om zichzelf op allerlei gebieden te ontwikkelen. Zij kunnen kinderen motiveren om keuzes te maken en door te zetten als het even niet lukt.

Ontwikkelen van sociale competenties

Wanneer pedagogisch professionals op een goede manier met kinderen communiceren, geven zij een mooi voorbeeld van hoe zij zelf met anderen kunnen communiceren. Door naar jou te kijken en te luisteren, leren kinderen hoe ze vrienden maken en hoe ze kunnen samenwerken. Maar ook hoe ze elkaar kunnen helpen, dat het goed is om naar anderen te luisteren en hoe ze duidelijk kunnen maken wat ze willen. Ze leren om voor zichzelf op te komen, en om daarbij ook rekening te houden met wat anderen willen en vinden. Als er ruzietjes zijn, leren ze van de pedagogisch professionals om dat samen weer op te lossen.

Eigen maken van normen en waarden

Wanneer pedagogisch professionals op een goede manier met kinderen communiceren, leren zij wat belangrijk is in het leven zoals eerlijkheid en respect voor anderen. De pedagogisch professional legt aan kinderen uit wat in een bepaalde situatie goed is om te doen, bijvoorbeeld begroeten en je voorstellen als je ergens binnenkomt. Zo leren kinderen hoe zij zich moeten gedragen als ze met anderen samen zijn. Als pedagogisch professional leg je aan kinderen de gewoonten en de regels uit die we met elkaar hebben afgesproken, en help je hen om zich eraan te houden.

4.2 Interactievaardigheden

De belangrijkste beroepsvaardigheid voor een pedagogisch professional is interactievaardigheid. Dat geldt voor de babyspecialist bij een kinderdagverblijf maar ook voor de pedagogisch professionals die met tieners werkt in de naschoolse opvang. De pedagogisch professional is voor de kinderen het steunpunt, het houvast, de richting gever, de trooster en pleziermaker.

Door de manier waarop de pedagogisch professional met de kinderen omgaat, zorgt ervoor dat zij zoveel mogelijk uit hun omgeving kunnen benutten om zich te ontwikkelen. De pedagogisch professional helpt daarbij door op het juiste moment de juiste informatie op de juiste manier onder de aandacht te brengen. Informatie over henzelf: 'Ik zie dat je verdrietig bent; wil je even bij me zitten?'. Over groepsgenoten: 'Ik weet dat Joanna badmintonnen ook leuk vindt. Misschien kunnen jullie dat nu samen gaan doen?'. En over het gebruik van ruimte en materialen: 'Omdat het regent gaan we van de hal een klein voetbalveld maken. Welke spelregels kunnen we daarvoor bedenken?'.

Bij goede interactie hoort ook het gebruik van de kennis over de ontwikkeling van kinderen. De pedagogisch professionals volgen de kinderen en sluiten aan op hun leeftijd en ontwikkelingsfase. Ieder kind bewandelt een eigen ontwikkel pad en -tempo, die hangen samen met diens leeftijd, temperament en karakter. Interactievaardigheden gaan dus vooral over de relatie die een pedagogisch professional met de kinderen opbouwt.

Hieronder de zes interactievaardigheden toegelicht, onderverdeeld in twee soorten: basale en educatieve. Basale interactievaardigheden zijn noodzakelijk voor kinderen om zich prettig en gezien te voelen op de kinderopvang. Educatieve interactievaardigheden zijn belangrijk om kinderen de kans te geven om zichzelf en elkaar te ontdekken en om nieuwe dingen te leren.

In de volgende paragrafen zijn de pedagogische basisdoelen uitgewerkt aan de hand van de zes interactievaardigheden:

4.2.1 Sensitief responsief handelen (basaal)

Deze vaardigheid betekent dat je gevoelig bent voor wat kinderen bezighoudt. Je merkt signalen en behoeften van kinderen op, begrijpt ze of probeert ze te begrijpen. En je bent ook in staat om daar passend op te reageren. Zo geef je kinderen het gevoel dat ze worden gezien.

Wanneer een kind zichzelf mag zijn, voelt een kind zich gehoord en gezien in wie het is. Wanneer een kind ruimte ervaart om zijn of haar emoties te tonen en een vertrouwensband op kan bouwen met een pedagogisch professional biedt dit veiligheid. Door de aanwezigheid van een vast gezicht binnen de groep wordt kinderen in de Speelhoek deze kans geboden. Deze vertrouwensband ontstaat o.a. door te luisteren naar kinderen, kinderen te observeren, grapjes maken met de kinderen, emoties herkennen en het belonen van positief gedrag. Als kinderen zich veilig voelen durven zij op onderzoek uit te gaan en krijgen ze de mogelijkheid stappen te zetten in hun ontwikkeling.

Kinderen ontwikkelen vanaf hun geboorte een bijzondere band met hun ouders. Om zich veilig te kunnen voelen bij een pedagogisch professional moet het hechtingsproces op een juiste manier verlopen. In De Speelhoek is hier veel aandacht voor, kinderen te maken met vaste gezichten op de groep. Hierdoor krijgen zowel de kinderen als de pedagogisch professionals de kans om elkaar goed te leren kennen.

Kinderen voelen zich niet elke dag hetzelfde en ook daar is ruimte voor. De pedagogisch professionals zijn sensitief en pikken, mede vanwege de kleinschaligheid, signalen snel en goed op. We zijn op de hoogte van de eigenschappen van ieder kind en reageren passend op de persoonlijke behoeften van ieder kind.

Het contact met de allerjongste kinderen wordt nog intensiever, wanneer de pedagogisch professionals hun gesproken taal ondersteunen met (baby)gebaren. Deze methode wordt in de Speelhoek als middel gebruikt, om nóg dichter bij een kind te komen. Tijdens het gebaren is een pedagogisch professional heel bewust met het kind bezig, waardoor er sprake is van intensief contact. Wanneer een pedagogisch professional in gesproken taal iets tegen een kind zegt, kan de pedagogisch professional tegelijkertijd verdergaan met een activiteit waar ze al mee bezig was. Er is dan minder sprake van bewust contact. Wanneer een pedagogisch professional wil 'gebaren', moet ze eerst stoppen met haar andere bezigheid, naar het kind toegaan en vervolgens tegen het kind praten en dit ondersteunen met gebaren. Zo creëert de pedagogisch professional een moment waarop ze bewust met het kind communiceert en ze leert het kind ook het betreffende gebaar. Hierdoor is er sprake van een intensiever contact met het kind. Het is zeer waardevol om zo met de kinderen bezig te zijn, de band met een kind wordt hierdoor versterkt.

Om plezier en de ontwikkelingsdrang bij de kinderen vast te houden en te stimuleren, begeleiden wij de kinderen op een sensitief-responsieve manier. Sensitief-responsief begeleiden betekent bij ons bijvoorbeeld:

- Dat de pedagogisch professionals alert zijn op signalen van kinderen die kenbaar maken iemand nodig te hebben voor verzorging, aandacht, hulp enz. Signalen kunnen zowel verbaal als non-verbaal zijn. De pedagogisch professionals zijn empathisch en begripvol in hun handelen. Dat uit zich onder andere in een knuffel, aai over een hoofd, een begripvol gesprekje of het zachtjes wiegen van een baby tot het is gerustgesteld.
- Een groot bewustzijn van de behoeftes van ieder kind, doordat de pedagogisch professionals de kinderen en hun gewoontes en eigenschappen goed kennen. De kinderen worden opgemerkt en serieus genomen. Hierdoor voelen de kinderen dat zij moeite waard zijn en dat er iemand is die hen echt ziet.
- Er wordt respect getoond voor het zelf willen ontdekken: kinderen krijgen de ruimte om zelf (op een veilige manier) op ontdekkingstocht te gaan. Waar nodig zal de ontdekkingstocht worden gestimuleerd en als de ontdekkingstocht van het kind tot een mogelijke gevaarlijke of ongewenste situatie leidt, wordt er gezocht naar een alternatief zodat het kind zich wel kan ontwikkelen.
- De pedagogisch professionals bieden de kinderen structuur en grenzen. Door situaties voor het kind te structureren en uit te leggen, worden kinderen zich bewust van (on)gewenste situaties en kunnen zij leren er mee om te gaan.
- De kinderen krijgen informatie en uitleg om hen nieuwe inzichten en kennis bij te brengen. Bijvoorbeeld bij het eet- en drinkmoment kan een pedagogisch professional aan kinderen vragen om hun kleur beker/bord te benoemen of samen

alle mensen aan tafel gaan tellen. Op de BSO kunnen de pedagogisch professionals tijdens de maaltijd met de kinderen in gesprek gaan over bijvoorbeeld tafelmanieren (wat is niet netjes, waarom niet en denk iedereen er hetzelfde over?).

- Wij stimuleren de ontwikkeling, door kinderen uit te dagen iets nieuws uit te proberen. Zonder het kind te overvragen wordt het gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen. Als kinderen iets bijvoorbeeld heel spannend vinden, kunnen zij het samen met de pedagogisch professional(s) toch proberen. Als kinderen het dan nog steeds niet durven, zullen de pedagogisch professionals het kind niet overvragen, maar wordt het een andere keer weer geprobeerd.
- Samen werken wordt gestimuleerd. Dit doen we door de kinderen te leren naar elkaar te luisteren, elkaar uit te laten spreken en goed te communiceren. Hierdoor ontstaat begrip voor elkaar en leren zij op een positieve manier samen te zijn en samen te werken.

4.2.2 Respect voor de autonomie (basaal)

Respect voor autonomie betekent dat je kinderen de ruimte geeft om zelf oplossingen te vinden en keuzes te maken. Om eigen ideeën in te brengen en dingen zelf te doen.

Ieder kind is uniek en hoe ouder een kind wordt hoe meer het kind zelf wil doen. We respecteren de autonomie van het kind want elk kind heeft het recht om onvoorwaardelijk geaccepteerd te worden. Bij Kinderopvang De Speelhoek staan we hierbij stil en spelen we in op de autonomie en de ontwikkeling hiervan. Wij kijken en luisteren naar wat het kind wil zodat het nieuwe dingen kan ontdekken en wij zijn er voor het kind als het hulp of ondersteuning nodig hebben met deze nieuwe dingen. Denk bijvoorbeeld aan het lopen over een stoeprand: jonge kinderen hebben hier nog veel hulp bij nodig, maar door het oefenen en ontwikkelen van vaardigheden kunnen kinderen dit daarna ook zonder hulp. Door hierop in te spelen bieden we een vertrouwde omgeving met ruimte, structuur en mogelijkheden. Zo kan uw kind op onderzoek uit en de wereld ontdekken vanuit een veilige omgeving.

Wij streven ernaar om kinderen positief te belonen in verschillende situaties. Dit kan o.a. door middel van complimentjes geven. We accepteren kinderen in wie ze zijn we laten ze zelf keuzes maken en geven ruimte om zichzelf en de wereld te ontdekken. Je kunt deze vaardigheid bijvoorbeeld waarnemen wanneer medewerkers de kinderen zelf laten bepalen welke kleuren ze bij een knutselactiviteit gebruiken. Pedagogisch professionals laten kinderen ook zelf bepalen welke materialen ze bij een knutselactiviteit kiezen. Ze geven de kinderen de kans eigen oplossingen en methoden te gebruiken en bieden elk kind volop ruimte om de leefomgeving op de eigen unieke manier te verkennen.

4.2.3 Structuur en grenzen stellen (basaal)

Door te structureren en grenzen te stellen bied je kinderen houvast, zodat ze weten waar ze aan toe zijn. Het zorgt voor voorspelbaarheid en helpt bij het zelfvertrouwen. Grenzen, afspraken en regels zorgen ervoor dat kinderen weten wat er van hen verwacht wordt. Van structuren en begrenzen leren kinderen om hun gedrag te reguleren. Zo leren ze ook waarden en normen, en ontwikkelen ze hun geweten.

Structuur en grenzen bieden veiligheid aan kinderen. Om deze structuur te bieden en grenzen te stellen, zijn er bij de Speelhoek vaste structuren en rituelen.

Een vaste dagindeling en huisregels zijn bijvoorbeeld onderdeel van deze vaste structuur. Kinderen leren de volgorde van bepaalde gebeurtenissen in de dag en weten daardoor waar ze aan toe zijn en dat bevordert het gevoel van veiligheid. Een voorbeeld van een vast ritueel bij het KDV is het afscheid 's morgens: ouders geven zelf duidelijk aan wanneer zij vertrekken en de pedagogisch professional neemt het kind dan over. Bij het zogenaamde 'zwaairaam' worden de ouders uitgezwaaid. Daarna wordt het kind begeleid in het kiezen van een activiteit. Andere voorbeelden van vaste rituelen zijn: gezamenlijk opruimen en liedjes zingen.

Voor de BSO groepen is het een vast ritueel om met kinderen uit de eigen basisgroep samen aan tafel te zitten tijdens drinken en eten zodat de kinderen kunnen vertellen wat ze beleefd hebben. Het horen bij een vaste groep is een belangrijke pijler voor het borgen van emotionele veiligheid. Het is belangrijk voor kinderen om bekende leeftijdsgenootjes om zich heen te hebben. Doordat zij elkaar regelmatig zien, leren ze elkaar goed kennen. Ze weten wie er wanneer komt en dat ze een plekje in de groep te hebben. Er wordt rust en vertrouwen geboden. Kinderen voelen zich thuis in een omgeving, die hen mogelijkheden en uitdagingen biedt. (Dat ene leuke spelletje met een vriendje of het spannende klimrek kan zo een positieve invloed hebben op de emotionele veiligheid).

Om nieuwe kinderen snel een veilig gevoel te geven, worden zij kinderen geïntroduceerd in hun groep. Het nieuwe kind en zijn/haar ouders krijgen de tijd om rustig kennis te maken met ons, de kinderen, de inrichting en het gebouw. Dit wordt gevolgd door een wenperiode. Later in het plan wordt deze wenperiode uitgebreider beschreven.

Om ook iets vertrouwds van thuis bij zich te hebben mogen de kinderen natuurlijk hun eigen knuffel meenemen. Verder zijn de ruimtes zoveel mogelijk op kind hoogte ingericht: meubilair op kind hoogte en spelmateriaal laag zodat kinderen het zelf kunnen pakken. Een duidelijk overzicht in de ruimtes biedt het kind veiligheid. Het maakt het voor het kind aantrekkelijk om op onderzoek uit te gaan wat de zelfstandigheid vergroot.

Wij geven tot slot de kinderen het vertrouwen dat ze vaardigheden al beheersen of nog kunnen leren. Door ze te stimuleren nieuwe dingen uit te proberen en ze daar voor te complimenteren krijgen ze meer zelfvertrouwen. En zelfvertrouwen leidt weer tot een gevoel van veiligheid.

4.2.4 Praten en uitleggen (educatief)

Door veel met de kinderen te praten, uit te leggen en te luisteren, bied je hen de gelegenheid om hun wereld en hun gevoelsleven te begrijpen. Zo leren ze zich uit te drukken. Kinderen leren om duidelijk te maken wat ze zien, bedoelen, willen en voelen. En ze leren dat ook van anderen te begrijpen.

Normen en waarden zijn voor iedereen anders. We leren van elkaar normen en waarden en in een groep vormen zich groepsnormen en groepswaarden. Positieve normen en waarden zorgen voor een prettige omgang met elkaar. Iedere groep bij de Speelhoek is in wezen een samenleving in het klein. Kinderen leren in de groep wat wel of niet kan. Als ze hier al jong mee in aanraking komen, kunnen ze zich later in de samenleving ook beter handhaven. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren respect te hebben voor zichzelf, voor anderen en voor de samenleving. We leren kinderen waarden en normen door middel van zaken uitleggen, het goede voorbeeld te geven en positief gedrag te bekrachtigen.

Bij het KDV en de BSO groepen worden veel dezelfde afspraken gemaakt zoals bijvoorbeeld:

- we gaan pas van tafel wanneer iedereen klaar is met eten;
- handen wassen na het buiten spelen en het toilet gebruik;
- luisteren naar elkaar en elkaar laten uitpraten;
- een ruzie eerst zelf proberen op te lossen en het goed maken na een ruzie;
- spullen opruimen als je er niet verder mee gaat spelen.

Verder gelden er regels rondom het taalgebruik van de pedagogisch professionals, zij zijn immers het voorbeeld voor de kinderen: de pedagogisch professionals gebruiken geen scheld- of lelijke woorden. Zij corrigeren de kinderen wanneer de kinderen schelden of lelijke woorden gebruiken.

Bij de Speelhoek zorgen we ervoor dat de baby's betrokken worden bij het spel en in het contact met de andere kinderen. Er is contact met andere baby's, peuters als ook met BSO kinderen. Door samen met de baby's te kijken naar het spel van de grotere kinderen en te benoemen wat er gebeurt worden ze in het grotere geheel opgenomen. Tijdens verschoonmomenten zorgen we voor oogcontact, we benoemen alle handelingen en vertellen wat we gaan doen. Oudere kinderen worden betrokken bij deze momenten wanneer ze dit leuk vinden.

In de Speelhoek wordt aandacht besteed aan de seizoenen en feesten in een jaar zoals Sint, Kerst en Sint Maarten; ook wordt er aandacht geschonken aan de verjaardagen van het kind zelf en van familie leden. De kinderen mogen trakteren als ze willen. Er wordt gezongen voor de jarige Jop en als ze willen mogen ze een feestmuts op. Voor de jarige ouders kan er een knutselwerkje gemaakt worden, dit naar behoefte en leeftijd van het kind.

4.2.5 Ontwikkelingsstimulering (educatief)

Het handelen van de pedagogisch professionals kan kinderen helpen bij hun ontwikkeling. Bijvoorbeeld door hun nieuwsgierigheid te prikkelen. Of hen te stimuleren bij een activiteit die ze nog niet zelf kunnen en waarmee ze weer een stapje in hun ontwikkeling kunnen maken.

Het is hierbij belangrijk om te weten wat een kind al goed kan en wat voor nieuwe dingen het nog kan leren. Door middel van vaste pedagogisch professionals op de groep kunnen we de kinderen ondersteunen bij het aanleren van nieuwe vaardigheden. Hierdoor groeit hun zelfvertrouwen. Het kind gaat hierdoor meer eigen initiatief tonen, het leert goed om te gaan met veranderingen en goed om te gaan met uitdagingen. Door het kind positieve ervaringen mee te geven gaat het grenzen verleggen en groeit het zelfvertrouwen.

Door middel van het gebruik van baby-kind gebaren bij KDV de Speelhoek, zorgen we ervoor dat we tijd nemen voor de kinderen. Hierdoor groeit ook het zelfvertrouwen van de kinderen verder. Het kind kan door middel van de gebaren duidelijk maken wat hij of zij wil of nodig heeft. Als het kind een gebaar maakt weten de pedagogisch professionals wat het bedoelt en het kind voelt zich hierdoor begrepen. Het kind voelt zich serieus genomen en het voelt dat de pedagogisch professional hem of haar volgt. Hierdoor groeit zijn of haar zelfvertrouwen en het vertrouwen in de pedagogisch professional. Door als pedagogisch professional goed naar kinderen te kijken kun je inspelen op hun initiatieven. Door hun initiatieven te benoemen en het kind te stimuleren in zijn of haar initiatief ontstaat er verbondenheid. Het kind voelt zich gezien in zijn pogingen een vaardigheid te leren.

Als pedagogisch professional zijn wij een voorbeeld voor de kinderen. Door ons gedrag en handelen hebben wij invloed op hun ontwikkeling. De motorische ontwikkeling kun je bijvoorbeeld stimuleren door buiten te spelen. Er is buiten meer ruimte om gevarieerd te bewegen. Buiten en in de natuur kunnen kinderen graven in de zandbak, klimmen en klauteren, bouwen, verstoppen, rollen, glijden, springen en nog veel meer. Spelen in de natuur is goed voor de motorische ontwikkeling en de ruimtelijke oriëntatie. Kinderen leren buiten in te schatten wat ze wel en niet kunnen en leren met deze vrijheid en verantwoordelijkheid om te gaan. Kinderen gebruiken natuurlijke materialen om mee te knutselen, te koken of te spelen. Ze doen dit vaak in rollenspellen. Het prikkelt de fantasie en nodigt uit tot zelfstandig ontdekken. Zo kun je met een dode tak een tekening in het zand maken. Maar je kunt hem ook als zwaard of als mast van een schip gebruiken. Kinderen kunnen ook een voederplank timmeren voor de vogeltjes. De fijne motoriek stimuleer je door samen te knutselen, knippen, prikken, kleien en verven enz.

Ieder kind mag zich ontwikkelen op zijn eigen manier en in zijn eigen tempo. In de Speelhoek is een kind niet alleen onderdeel van een grote groep, een kind is geen nummer, ieder kind is stuk voor stuk bijzonder. Kinderen worden door de pedagogisch professionals als uniek gezien en worden ook als zodanig behandeld. Doordat de kinderen opgevangen worden in een kleine groep is er aandacht voor ieder kind.

Door met leeftijdgenootjes samen te spelen, groeit de zelfstandigheid van kinderen. Ze zetten ook een volgende stap in hun ontwikkeling. De kinderen helpen elkaar hierin. Ze stimuleren elkaar om grenzen te verleggen. Dankzij de aanwezigheid van leeftijdgenootjes komt er verdieping in hun spel. Ze weten vaak nog goed hoe ze de vorige keer samen leuk gespeeld hebben en gaan er de volgende keer weer mee verder. Ook stimuleren ze het aanleren van nieuwe vaardigheden. Bijvoorbeeld op het gebied van eten, omgangsvormen en zindelijkheid.

In de opvang leren kinderen dat ze plezier met andere kinderen kunnen hebben. Een groep is ook een sociale leeromgeving. De groep speelt samen en leert hierdoor veel van elkaar. Kinderen doen elkaar bewust en onbewust vaardigheden voor. Kinderen leren samen dingen die ze alleen nog niet hadden gekund, waardoor hun zelfvertrouwen groeit en ze weer een stapje kunnen maken in hun ontwikkeling.

4.2.6 Begeleiden van interacties (educatief)

Als pedagogisch professional zorg je voor omstandigheden waarin kinderen met elkaar kunnen spelen. Zo nodig begeleid je de kinderen daarbij. Daarmee zorg je ervoor dat kinderen zich veilig voelen bij elkaar en help je hen om positieve relaties op te bouwen.

Dit doel betreft dus ook sociale kennis en vaardigheden, zoals zich in een ander kunnen verplaatsen, conflicten oplossen of voorkomen en sociale verantwoordelijkheid.

In de Speelhoek leren kinderen met elkaar om te gaan door veel samen te spelen en vooral ook plezier te hebben met elkaar. Zo leren ze vriendelijk te doen tegen elkaar (bijvoorbeeld door een ander een complimentje te geven), samen te werken en samen nieuwe dingen te ontdekken. Wanneer bijvoorbeeld oudere BSO kinderen samen aan het voetballen zijn en een paar jongere BSO kinderen willen daar graag aan meedoen, kunnen ze met elkaar afspreken dat er bij ieder team een paar jonge kinderen mogen. Zo spelen kinderen van verschillende leeftijden samen. De kleine kinderen leren van de grote kinderen en andersom.

In de Speelhoek wordt gezorgd voor een positieve sfeer in iedere groep. Door de kinderen positief te benaderen, bijvoorbeeld door een aai over de bol of een compliment als iets goed gaat. De kinderen zien dit als voorbeeld en zullen dit gedrag zelf ook vaker laten zien. We geven de kinderen zowel op het KDV als op de BSO groepen de kans om zelf problemen op te lossen of elkaar te helpen, uiteraard afgestemd op hun leeftijd. Wanneer bijvoorbeeld een kind een ander kind troost, leert het met verdriet van een ander om te gaan en het verdrietige kind ervaart steun. Bij een conflict wordt er wel ingegrepen als iemand zich pijn doet of, als er sprake is van pestgedrag. Wanneer kinderen ouder worden, wordt samen spelen steeds belangrijker. Door dit samenspel, vergroten zij de onderlinge interacties en oefenen daarmee hun sociale vaardigheden.

Door de ruimte zo in te richten dat interactie en samenspel worden gestimuleerd stimuleren we de sociale competenties. Er wordt voor gezorgd dat de kinderen een plek hebben om alleen of in een klein groepje te spelen. Ook wordt er voor een mogelijkheid gezorgd wanneer kinderen zich (samen) terug willen trekken uit het directe zicht van de pedagogisch professional. Ook met de hele groep een activiteit doen is een optie: dit door bijvoorbeeld een dansje met elkaar in te studeren, die we dan later laten zien aan de ouders.

Het is belangrijk de tijd te nemen om elkaar goed te leren kennen wanneer er een nieuw kind in de groep komt; baby's en peuters worden door de pedagogisch professional geïntroduceerd, oudere (BSO) kinderen krijgen de ruimte om even een praatje met elkaar maken of het kind kan iets vertellen in de groep. In de Speelhoek wordt kinderen geleerd elkaar te respecteren en een ruzie proberen zelf op te lossen voordat je naar de pedagogisch professional gaat, zelf keuzes te maken en op te komen voor jezelf. Deze vaardigheden heeft een kind allemaal nodig om zich straks, buiten de veilige omgeving van de Speelhoek te kunnen handhaven.

5. Ontwikkelingsgericht werken

5.1 Peuteropvang

Wekelijks worden gedurende enkele ochtenden specifieke peuteractiviteiten aangeboden, dit vindt gezamenlijk plaats met de kinderen die gebruik maken van onze peuteropvang.

De peuteropvang is een ontwikkelingsgerichte preventieve basisvoorziening voor kinderen van 2-4 jaar:

- Ontwikkelingsgericht; omdat het bieden van optimale ontwikkelingskansen, stimuleren van een brede ontwikkeling centraal staat, spelen is leren en ontwikkelen.
- Preventief; omdat de peuteropvang een belangrijke bijdrage levert aan het voorkomen en signaleren van ontwikkelingsachterstanden en omdat de peuteropvang mee zorg draagt voor een ononderbroken ontwikkelingslijn.
- Basisvoorziening; om aan te geven dat de peuteropvang voor elk kind toegankelijk moet zijn.

Kinderen in de peuterleeftijd maken een grote ontwikkeling door. Ze ontdekken zichzelf als individu en krijgen vanuit daar een sterke behoefte om op ontdekking te gaan. Spel is de manier om invulling te geven aan die ontdekkingsbehoefte. Spelen en in het bijzonder samenspelen is daarmee de motor voor de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar. Ze leren daarmee ook vaardigheden (taal/ ordenen/ begrip van ruimte) die noodzakelijk zijn om te kunnen leren. De peuteropvang biedt letterlijk en figuurlijk die ruimte en de mogelijkheden tot spel en samenspel.

Materialen binnen onze peuteropvang zijn ontwikkelingsgericht en passend voor de groep peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Er is constructiemateriaal in de bouwhoek. Er is een keukentje en toebehoren in de poppenhoek. We gebruiken hier ook 'waardeloos materiaal' zoals lege flessen en lege melkpakken. Wij stimuleren door middel van creatieve activiteiten onder andere de fijne motoriek. Daarnaast is er ook educatief spelmateriaal waar kinderen spelenderwijs mee kunnen leren. In de boekenhoek zijn prentenboeken aanwezig passend bij het thema wat op dat moment actueel is.

De buitenruimte en het buitenspeelmateriaal delen we met het KDV. Dit is op de leeftijd aangepast en vooral gericht op de grove motorische ontwikkeling.

Werken met de Piramide methode

Tijdens de peuteractiviteiten wordt gewerkt volgens de Piramide methode. Enkele pedagogisch professionals die werkzaam zijn bij het KDV hebben de basistraining Piramide afgerond, er is echter géén sprake van gesubsidieerde Voorschoolse Educatie (VE).

Bij de Speelhoek zijn twee ervaren train de trainers voor de Piramide methode werkzaam. Zij zorgen ervoor dat de pedagogisch professionals bijgeschoold worden en/of nieuwe medewerkers geschoold worden in Piramide. Ook zien zij toe op de uitvoering op de werkvloer. In ieder geval 2x per jaar organiseren zij tijdens groot werkoverleg een workshop of verzorgen zij een andere vorm van informatie op het gebied van Piramide aan de pedagogisch professionals om de kennis op peil te houden.

Piramide werkt met thema's die aansluiten bij de belevingswereld van het kind, stelt spel centraal en biedt goede aansluitingspunten voor ontwikkelingsstimulering. Piramide geeft peuters maar ook de pedagogisch professionals houvast. De kaders waar binnen de peuteropvang gestalte krijgt zijn helder en goed over te brengen naar ouders. Zo wordt de wisselwerking tussen de thuissituatie en de peuteropvang tot stand gebracht.

De kernopdracht van de peuteropvang hebben we als volgt geformuleerd:
Het creëren van optimale ontwikkelingskansen voor alle kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar door het aanbieden van veelzijdige en passende speelmogelijkheden.

Kerntaken binnen deze opdracht zijn:

- Ontwikkelingsstimulering
De peuteropvang heeft tot taak om de brede ontwikkeling van alle peuters te stimuleren. Dit heeft betrekking op zowel de motorische als op de sociale- de emotionele- de cognitieve- de creatieve en de taalontwikkeling.
- Volgen en signaleren
De peuteropvang heeft tot taak ieder kind op een systematische methodische wijze te volgen in zijn of haar ontwikkeling en welbevinden. Indien daar aanleiding voor is, dient de peuteropvang zorg te dragen voor een gerichte signalering.
- Vormgeven doorgaande ontwikkellijn
De peuteropvang is een schakel in de ontwikkelketen van kinderen en daarmee een essentiële partner in de uitvoering van het lokale jeugdbeleid van de gemeente Weststellingwerf.

5.2 Observeren, signaleren

In de Speelhoek wordt twee keer per jaar, op vaste momenten, een observatie uitgevoerd om een kind te volgen in zijn of haar ontwikkeling. Naast deze vaste momenten wordt elk kind tijdens activiteiten ook geobserveerd.

Uit de observaties kunnen bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind gesignaleerd worden. Ieder kind zal geobserveerd worden door steeds dezelfde vaste pedagogisch professional. Na de inschrijving wordt gekeken welke pedagogisch professional het kind het meest zal zien. Op basis hiervan, wordt het kind bij een mentor ingedeeld. Tijdens het intakegesprek wordt aan ouders en het kind (in ieder geval aan de BSO kinderen) vermeld, wie de mentor van hun kind zal zijn. De mentor volgt de observaties en de ontwikkeling van het kind volgens het gekozen ontwikkelingsvolgsysteem en is altijd eerste aanspreekpunt voor de ouders. Bij de BSO is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind zelf.

Voor de observaties wordt gebruik gemaakt van twee verschillende methodes:

- Pravo en de ontwikkeldriehoek wordt gebruikt voor kinderen tot 4 jaar.
- De Methode Welbevinden wordt gebruikt voor de BSO kinderen.

Jeannette Koopmans is ervaren in het op juiste wijze gebruiken en toepassen van deze methode en begeleidt het personeel hierin. Door met elkaar te overleggen en observaties van kinderen te bespreken, kan ook het personeel goed met deze methode werken en zo ook als mentor bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen signaleren. Wanneer er vragen zijn over de methode zelf of over de ontwikkeling van een kind, kan kinderopvang de Speelhoek een externe pedagoog inschakelen of met toestemming van ouders contact leggen met de jeugdgezondheidszorg.

Als een kind achterloopt op een bepaald ontwikkelingsgebied, is dat een signaal om het kind extra te observeren. Omdat het kind jong is en de ontwikkeling nog kan variëren, worden in deze fase geen vervolgstappen ondernomen.

5.3 Begeleiding, vervolgstappen

Mocht na een tweede observatie de zorgen over de ontwikkeling nog steeds aan de orde zijn, dan volgen verdere stappen. De mentor van het kind zal de aard van deze achterstand in kaart brengen om het kind daarna op passende wijze ontwikkelingsgericht te kunnen begeleiden. Dit kan, afhankelijk van de aard van de problematiek, met behulp van de pedagogische hulpmiddelen behorend bij de gebruikte observatiemethode.

Met de ouders zullen de observaties en de zorgen betreffende de ontwikkeling van het kind worden besproken. Indien gewenst kunnen wij de ouders in contact brengen met bijvoorbeeld jeugdgezondheidszorg, logopedist of een externe pedagoog om de ontwikkeling van het kind verder door een specialist te laten onderzoeken.

5.4 Rol van de ouders

Tijdens het structureel volgen van de ontwikkeling van een kind worden de ouders steeds betrokken in het proces, er worden geen stappen ondernomen zonder medeweten en goedkeuring van de ouders. Ouders worden ook actief betrokken bij de aanpak van eventuele ontwikkelingsachterstanden.

5.5 Overdracht naar de basisschool en/of BSO

Als een kind vier jaar wordt gaat het naar school en wellicht ook naar de BSO. Een goede overdracht van informatie zorgt voor een soepele overstap naar de basisschool en de BSO. De overdracht wordt gemaakt door de mentor van het kind aan de hand van het kind volgsysteem.

De inhoud van de overdracht wordt altijd eerst met de ouders besproken en overdracht vindt alleen plaats nadat ouders hiervoor toestemming hebben gegeven. Wij geven middels een schriftelijke overdracht informatie aan de leerkracht en pedagogisch professionals van de BSO over de ontwikkeling van het kind. Dit betreft informatie over onder andere de taalontwikkeling, spel- en motorische ontwikkeling en hoe het kind met andere kinderen omgaat. Met deze informatie kan de nieuwe leerkracht en pedagogisch professional zorgen dat uw kind de juiste aandacht krijgt en de overgang naar de basisschool en BSO soepel verloopt.

6. Dagritme

Kinderopvang de Speelhoek werkt volgens een vast dagritme. Een vaste dagindeling is een leidraad en geeft houvast en structuur voor de pedagogisch professionals en voor de kinderen. Binnen ons vaste dagritme wordt rekening gehouden met de diverse behoeften van de kinderen. De aangeboden creatieve-, voorlees- of bewegingsactiviteiten zijn vaak aan de hand van een actueel thema. De activiteiten hoeven niet iedere dag op hetzelfde tijdstip plaats te vinden, onderstaande dagindelingen zijn derhalve een leidraad en niet bindend. Voor baby's zal in overleg met ouders het eigen schema van thuis zo veel mogelijk worden aangehouden.

6.1 Dagopvang (KDV)

07.00 – 09.00 uur	Begroeten van het kind en ouder en vrij spelen.
08.45	Samen opruimen met de kinderen met het liedje van Nijntje.
09.00 – 09.15 uur	Beweeghummeltjes
09:15 – 10.00 uur	Aan tafel thee drinken en fruit eten.
10.45 – 10.00 uur	Onderlinge verdeling bij pedagogisch professionals. Luiers verschonen, kinderen naar bed en schoonmaak van tafel/vloer.
10.30 uur	Activiteit/vrij spelen/voorlezen/liedjes zingen. Activiteit vanuit het thema of een spontane activiteit.
11:15 uur	Buiten spelen en of vrij spelen.
12.00 uur	Ophaal en breng moment voor ouders. Eén pedagogisch medewerker dekt de tafel. De andere pedagogisch professionals ruimen op met de kinderen.
12.15 – 13.00 uur	Kinderen van de peuteropvang worden opgehaald. De overige Kinderen lunchen.
13.00 uur	Kinderen verschonen, kinderen naar bed en schoonmaken van tafel/vloer. Ook is dit een ophaal en breng moment voor ouders. Oudere kinderen die niet slapen mogen vrij spelen.
14.30 – 15.00 uur	Gezamenlijk aan tafel water drinken en een hartig tussendoortje eten.
15.00 uur	Verschonen, activiteit/ vrij spelen binnen en of buiten.
16.00 – 16.15 uur	Samen met de kinderen opruimen, handen wassen en aan tafel.
16.30 uur	Gezamenlijk aan tafel water drinken en een koekje eten.
17.0 – 18.00 uur	Kinderen worden opgehaald. Activiteit aan tafel of vrij spelen.

6.2 Peuteropvang/peuteractiviteit

08:30- 09:00 uur	Binnenkomst en vrij spelen
08.45 uur	Opruimen
09.00 – 09.15	Beweeghummeltjes
09.15 – 10.00 uur	Welkom liedje, fruit eten, thee drinken, voorlezen, liedjes zingen.
10:00 – 10.15 uur	Verschoonronde
10.15 – 11.15 uur	Activiteit
11.15 – 11.45 uur	Vrij spelen
11.45 - 12.00 uur	Afronden

6.3 BSO

maandag, dinsdag en donderdag

14.15 uur	Kinderen komen vanaf de klassen naar hun basisgroep op de BSO. Kinderen uit groep 1 en 2 worden opgehaald uit de klas als ouders dit aangeven.
14.30 – 14.45 uur	De basisgroepen zitten aan tafel drinken en een hartig tussendoortje/traktatie.
14.45 – 16.30 uur	Gezamenlijk een activiteit/huiswerk/of zelfstandig spelen.
16.30- 16.45 uur	De basisgroepen zitten aan tafel drinken en een koekje.
16.45 uur	Samenspel, opruimen, zelfstandig spelen binnen of buiten.

woensdag en vrijdag

12.15 uur	Binnenkomst en melden bij basisgroep.
12.15 – 13.00 uur	Basisgroepen aan tafel lunchen.
13.00 uur	Activiteit/ vrij spelen , groepsspel, voorlezen dansen of zingen ect.
14.15 uur	Het normale dagprogramma.

7. Activiteiten binnen en buiten De Speelhoek

Voor activiteiten geldt in het algemeen, dat er ruimte is voor eigen ideeën en plannen van kinderen: vinden zij iets interessant, dan wordt daarop ingespeeld. Zijn kinderen bijvoorbeeld bezig met het bekijken van een vlinder, dan zal er gekeken worden naar plaatjes, boeken, liedjes etc. over vlinders. Zo krijgen kinderen de kans om te doen wat bij hen past en wordt er aangesloten bij hun belevingswereld. We werken op deze manier kind volgend.

Activiteiten kunnen ook spontaan ontstaan, bijvoorbeeld omdat kinderen graag willen verven. Thema's worden ook niet lang van tevoren gepland, maar op kortere termijn vastgelegd, omdat we het belangrijk vinden in te spelen op actuele onderwerpen: we kijken waar de kinderen mee bezig zijn en bespreken dit dan met de kinderen.

Activiteiten buiten de groepsruimtes spelen zich voornamelijk af op de buitenspeelplaatsen en bij uitstapjes. BSO kinderen zijn buiten de vaste momenten met hun basisgroep vrij om te kiezen in welke ruimte en met welke kinderen zij willen spelen. Voor wat betreft het buitenspelen laten we de (grotere) kinderen/BSO kinderen geregeld alleen buiten spelen, we hebben hier direct zicht op. De jongere kinderen spelen buiten op de buitenspeelplaats van de Speelhoek altijd in aanwezigheid van een vaste pedagogisch professional. Daarnaast verlaten de kinderen de groepsruimte tijdens uitstapjes. Bewegen vinden wij belangrijk, daarom gaan we veel naar buiten. Spelen op het schoolplein of in de bosjes zoeken naar beestjes.

De Speelhoek biedt verder leuke activiteiten en grotere uitstapjes aan, zoals een workshop bloemschikken, activiteiten rondom een specifiek thema, spelen in de buurtspeeltuin of een uitstapje naar het bos. We houden ons hierbij aan de pedagogisch professional-kind ratio en er zal, afhankelijk van de grootte van de groep, ter ondersteuning een achterwacht en/of een stagiaire bij aanwezig zijn.

Jaarlijks organiseert de Speelhoek een grotere activiteit, zoals een "dagje uit" naar bijvoorbeeld de kinderboerderij. Voor dit laatstgenoemde uitstapje zullen andere volwassenen, zoals ouders ondersteuning bieden. De oudercommissie zal betrokken worden bij het organiseren van deze momenten. Er vinden geen activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen plaats.

7.1 Kinderparticipatie

Kinderen van een jaar kunnen in hun gedrag al aangeven wat zij wel of niet leuk vinden. De groepsleiding is alert op het gedrag van kinderen om erachter te komen wat zij willen. Door actief te luisteren en te observeren kan de groepsleiding signalen opvangen van de groep en het kind. Voor de jongere kinderen geldt, dat de kinderparticipatie zich vooral op het niveau van "signalen afgeven" afspeelt. Naarmate de kinderen ouder worden, kunnen zij op meerdere manieren aangeven wat zij zouden willen en kunnen de pedagogisch professionals uit verschillende methodes en werkvormen kiezen om informatie van de kinderen te verkrijgen.

In de praktijk mogen de kleinste kinderen (dagopvang en peuteropvang) een keuze maken uit verschillende mogelijkheden, afgestemd op de geobserveerde behoeftes van de kinderen.

In het algemeen zal er op de BSO dieper ingegaan worden op kinderopparticipatie dan bij de jongere kinderen, dit vanwege de verschillende ontwikkelingstaken behorende bij de leeftijd. De jongste kinderen van de BSO (4/5 jarigen) krijgen een keuze uit verschillende activiteiten, maar kunnen wel actief participeren als het gaat om bijvoorbeeld het maken van een verlanglijstje voor Sinterklaas of de aanschaf van nieuw speelmateriaal.

De Speelhoek vindt het belangrijk, dat kinderen de mogelijkheid hebben actief mee te denken en invloed te hebben op hun eigen bestaan. Zo kan de pedagogisch professional een positief bijdrage leveren aan hun welbevinden en stimuleert ze de volgende aspecten:

- vergroten van zelfvertrouwen
- stimuleren tot zelfstandig nadenken
- uitdagen om met elkaar van gedachten te wisselen en te onderhandelen
- kinderen uitdagen om gehoord te worden en naar elkaar te luisteren
- verhogen van de betrokkenheid bij het groepsgebeuren

Kinderparticipatie is een manier van samenwerken, welke beoogt het kind daadwerkelijk invloed te geven op de dagelijkse gang van zaken op de dag- en buitenschoolse opvang. Het is geen eenrichtingverkeer, maar een wisselwerking tussen groepsleiding en kinderen. De zaken waar kinderen over mee mogen denken, zijn onder andere afspraken/regels, aanschaf materialen en speelgoed en activiteiten/thema's. Deze thema's sluiten, zoals aangegeven ook aan bij actuele onderwerpen waar kinderen mee bezig zijn. Nadat we op grond hiervan samen een thema gekozen hebben en hier een naam voor hebben bedacht, gaan we met de kinderen allemaal verschillende soorten activiteiten bedenken. Dit doen we met behulp van kinderopparticipatiespel- en werkvormen die hier speciaal voor zijn ontwikkeld. Zo zorgen we ervoor dat de activiteiten afwisselend zijn en tegemoet komen aan de behoeftes van kinderen in verschillende leeftijden en voor zowel jongens als meisjes.

7.2 Zelfstandigheidscontract (BSO)

Zelfstandigheid is een vaardigheid waar wij al vroeg aandacht aan besteden. De Speelhoek stimuleert zelfstandigheid bij kinderen door de dingen voor te doen en duidelijk te zijn in de opdrachten. Pedagogisch professionals komen met initiatieven om kinderen op nieuwe ideeën te brengen en stimuleren hen hierop voort te borduren. Het is belangrijk om het geduld op te brengen om dingen die je zelf veel sneller zou kunnen, toch door de kinderen te laten doen (als ze daartoe in staat zijn), bijvoorbeeld corvee taken rondom de tafelmomenten. Kinderen hebben van nature de behoefte om nieuwe vaardigheden te leren. Op een gegeven moment willen ze niet meer geholpen worden en dat respecteren de pedagogisch professionals.

De kinderen die de BSO bezoeken zijn al vrij zelfstandig. Pedagogisch professionals proberen de kinderen nog meer te stimuleren door ze aan te moedigen steeds meer zelf te doen. Er wordt verantwoordelijkheid gegeven wanneer ze die aankunnen en kinderen worden geprezen als iets lukt. De pedagogisch professionals leren de kinderen dat ze best fouten mogen maken.

Met de ouders worden afspraken gemaakt over wat een kind zelfstandig mag, dit wordt vastgelegd in een zelfstandigheidscontract. Hierin staat bijvoorbeeld, dat een kind zelf naar huis mag fietsen na de opvang, of bij vriendjes mag spelen etc.

8. Medewerkers

8.1 Pedagogisch professionals

Al onze vaste pedagogisch professionals en invalkrachten zijn conform de CAO Kinderopvang gekwalificeerd voor hun werkzaamheden en beschikken over een geldige verklaring omtrent gedrag (VOG) welke in het Personen Register Kinderopvang (PRK) aan onze organisatie is gekoppeld voordat zij met hun werkzaamheden binnen onze organisatie zijn gestart.

Kinderopvang De Speelhoek zorgt dat de kennis van de pedagogisch professionals up-to-date blijft door teamvergaderingen, coaching en waar mogelijk ook via (online) cursussen of trainingen op het gebied van pedagogische kennis en/of vaardigheden. Daarnaast:

- beschikken alle pedagogisch professionals over een erkend Kinder-EHBO certificaat;
- hebben enkele van onze vaste medewerkers een BHV (bedrijfshulpverlening opleiding);
- wordt gezorgd dat voor 1-1-2025 de medewerkers die vanuit de aanvullende scholingseisen nog gecertificeerd moeten worden, tijdig een erkende training voor babyspecialist of voor de 3F taaleis kunnen volgen.

Er vindt onderling veel overleg plaats zodat alle bijzonderheden overgedragen kunnen worden. Zo werken we met een groepsapp, ook voor de leuke nieuwtjes en foto's van activiteiten.

Kinderopvang is veel meer dan gezellig op de kinderen van een ander passen: 'Kinderopvang is een vak' en daarom willen wij op een positieve manier onze professionaliteit uitstralen. Alle pedagogisch professionals van Kinderopvang de Speelhoek beschikken over de competenties om (jonge) kinderen in een groep op te voeden. Daarnaast heeft iedere pedagogisch professional persoonlijke kwaliteiten op bijvoorbeeld het vlak van creativiteit, organisatietalent of sportieve ambities. Dankzij deze diverse persoonlijke talenten kunnen de medewerkers elkaar aanvullen en stimuleren en kan het werk steeds nieuwe impulsen krijgen.

Onze pedagogisch professionals voelen elkaar aan. Ze zijn op elkaar ingespeeld en weten wie wat zal doen en waar ze op kunnen rekenen. Regels, afspraken en gewoonten zijn hierbij essentieel. Gedurende de dag wordt continu overlegd of alles goed verloopt en worden afspraken waar nodig aangepast. Op deze manier draagt iedereen bij aan de kwaliteit van ons kinderdagverblijf. Iedere 6-8 weken is er een teamoverleg.

Onze pedagogische coach stimuleert de verdere professionele ontwikkeling van de pedagogisch professionals, individueel en in teamverband. De pedagogisch beleidsmedewerker wordt ingezet om het pedagogisch beleid te bewaken, te ontwikkelen en te vertalen naar de werkvloer en evalueert de uitvoering van het pedagogisch beleid op de locaties met de pedagogisch professionals.

Meer informatie is opgenomen in 'Coachplan de Speelhoek'.

8.2 Mentor

Kinderopvang de Speelhoek vindt het van groot belang dat de individuele ontwikkeling van een kind wordt gevolgd. Op deze wijze kunnen beroepskrachten inspringen op de individuele behoefte van een kind. Tevens kan er door (periodiek) overleg met ouders (en professionals wanneer dat noodzakelijk blijkt) worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet gekomen kan worden. Tijdens het intakegesprek worden de ouders en kinderen geïnformeerd wie de mentor van het kind is. Indien het mentorschap in de loop van de tijd wijzigt dan worden ouders en kinderen hier opnieuw over geïnformeerd.

Voor continuïteit en duidelijkheid in de communicatie is er aan ieder kind een mentor gekoppeld. De mentor is het vaste aanspreekpunt voor ouders en bij de oudere kinderen ook voor het kind. Eventueel kan de mentor ook een rol vervullen in het contact met andere professionals. Om de ontwikkeling van een kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind ook echt kennen. Dat betekent in de praktijk dat de mentor één van de beroepskrachten is van de groep waarin het kind geplaatst is. De mentor volgt actief de ontwikkeling van het kind en dat, wanneer daar aanleiding voor is en er zorgen of vragen met betrekking tot het kind zijn, inzichtelijk maken.

Als er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind zijn of er worden problemen gesignaleerd dan bespreekt de mentor dit met de collega's. Vervolgens worden de vervolgstappen besproken. Bijvoorbeeld het aanklaarten bij de ouders. Tijdens teamvergaderingen is kind bespreking een vast onderdeel op de agenda. Hierbij hebben de pedagogisch professionals de mogelijkheid om een casus in te brengen. Mocht het nodig zijn, dan overleggen de pedagogisch professionals met de houder voor eventuele vervolgstappen of voor het inschakelen van instanties.

Ouders worden minimaal eenmaal per jaar uitgenodigd voor een gesprek met de mentor om de ontwikkeling en voortgang van hun kind te bespreken.

8.3 Pedagogische ondersteuning

De eigenaresse van Kinderopvang De Speelhoek Jeannette Koopmans is opgeleid kindercoach. Een kindercoach geeft begeleiding aan kinderen en jongeren met o.a. faalangst, pesten, negatief zelfbeeld, echtscheiding, moeilijkheden met leren en verdriet. Met haar deskundigheid en kennis kan waar nodig gekeken worden naar een passende aanpak zodat elk kind zich prettig en welkom voelt in kinderopvang de Speelhoek.

Kinderopvang De Speelhoek heeft een samenwerking met pedagoog Lydia Gol. Zij kan met haar deskundigheid ondersteuning bieden aan kinderopvang de Speelhoek. Opvallend gedrag van een kind kan met de pedagoog besproken worden, zodat kinderopvang de Speelhoek een goede opvang voor het kind kan blijven bieden.

8.4 Pedagogisch beleidsmedewerker / coach

De pedagogische coach stimuleert de verdere professionele ontwikkeling van de pedagogisch professionals, individueel en in teamverband. Alle beroepskrachten, inclusief de eigenaresse en pedagogisch professionals met een nul-urencontract/contract met flexibele uren en uitzendkrachten, krijgen jaarlijks pedagogische ondersteuning door middel van coaching.

De pedagogisch beleidsmedewerker wordt ingezet om het pedagogisch beleid te bewaken, te ontwikkelen en te vertalen naar de werkvloer en evalueert de uitvoering van het pedagogisch beleid op de locaties met de pedagogisch professionals.

Bij Kinderopvang De Speelhoek is de functie verdeeld over meerdere personen:

Pedagogisch beleidsmedewerker

De houder van kinderopvang de Speelhoek, Jeannette Koopmans, is verantwoordelijk voor het ontwikkelen, vertalen en implementeren van het pedagogisch beleid in de Speelhoek.

Het beleid wordt regelmatig bijgesteld en aangevuld op basis van nieuwe inzichten vanuit de dagelijkse praktijk en nieuwe wet- en regelgeving. Bij het ontwikkelen van beleid wordt soms ondersteuning geboden door een gespecialiseerd extern advies bureau. Aanvullingen en wijzigingen worden altijd besproken met de medewerkers en ter advisering voorgelegd aan de oudercommissie.

Pedagogisch coach

De coaching op individueel niveau wordt verzorgd door een gekwalificeerde pedagogisch coach van Bureau Carolien. De team coaching verzorgd zij gezamenlijk met de houder.

Kinderopvang de Speelhoek legt ieder kalenderjaar per 1 januari vast hoeveel uur beleidswerk er dat jaar zal worden ingezet. Dit gebeurt op basis van het aantal locaties (LRK-nummers) van de Speelhoek. Ook wordt dan vastgelegd hoeveel uren coaching op jaarbasis binnen onze organisatie moeten worden ingezet en hoe deze uren worden verdeeld zodat iedere medewerker coaching ontvangt.

Deze berekeningen en inzet wordt per kalenderjaar geregistreerd in een apart document dat inzichtelijk is voor de oudercommissie en de medewerkers. Voor aanvullende informatie zie het coachplan.

8.5 Stagiaires

Kinderopvang de Speelhoek biedt stagiaires van verschillende opleidingen en scholen een fijne en leerzame stageplek. Alle medewerkers, medewerkers, stagiaires, vrijwilligers etc. dienen in bezit te zijn van VOG en in het PRK te zijn opgenomen en gekoppeld aan onze organisatie.

Wij vinden het leuk om stagiaires te begeleiden en ze kennis te laten maken met het werken met kinderen, iets wat elke dag weer verrassend is. De pedagogisch professionals van De Speelhoek mogen alleen een stagiaire begeleiden als zij zelf minimaal een opleiding op hetzelfde niveau hebben gevolgd. De stagebegeleider voert evaluatiegesprekken met de stagiaire en is aanwezig bij de gesprekken met de stage mentor van school. In het teamoverleg wordt door het team de voortgang van stagiaires besproken.

In het begin van de stageperiode staat de kennismaking met de kinderen en ouders/verzorgers centraal. De stagiaires maken een korte nieuwsbrief naar de ouders toe om zich voor te stellen. Langzaam bouwen zij het vertrouwen op en zullen dan meer en meer mee gaan helpen bij de dagelijkse werkzaamheden en activiteiten en ondersteunen op deze manier de pedagogisch professionals.

8.5.1 BBL stagiairs

In onze organisatie bieden wij plaats aan BBL-stagiaires (Beroeps Begeleidende Leerweg), deze stagiaires combineren werken en leren. Met deze stagiaires wordt aan het begin van hun stage een gesprek gepland en wordt samen met de school een traject gepland en vastgelegd hoe de stagiaire ingezet kan worden. Dit gaan in drie fases:

1. In fase 1 wordt de stagiaire boventallig ingezet, zij hebben nog geen eindverantwoordelijkheid en worden niet als beroepskracht ingezet.
2. In fase 2 krijgen de stagiaires meer verantwoordelijkheden en worden zij voor 50% van hun contracturen worden ingezet op de groep.
3. In fase 3 krijgen de stagiaires nog meer verantwoordelijkheden, zij worden als volledige beroepskracht ingezet.

Samen met de BBL-student worden er evaluaties gedaan over het proces. Het traject dat bepaald is met school, het bedrijf en de BBL-stagiair wordt van tevoren gemaakt. Er worden met de BBL-stagiair gesprekken gepland, waarin wij de voortgang van de stagiair kunnen evalueren. Mocht het zo zijn dat de BBL-stagiair nog niet toe is aan de volgende fase, wordt er samen met de school, het bedrijf en de BBL-stagiaire besproken wat de mogelijkheden zijn.

8.5.2 BOL stagiairs

Wij bieden ook stageplaatsen voor BOL-stagiaires (Beroeps Opleidende Leerweg), deze stagiaires gaan meerdere dagen naar school en lopen daarnaast stage. De stagiaires worden zo goed mogelijk ondersteund in hun leerproces. De begeleiding die een stagiaire krijgt verschilt per stagiaire, niveau en leerjaar. Maandelijks heeft de stagiair contact met zijn/haar stagebegeleider over het leerproces en dan wordt het functioneren van de stagiair aan de hand van het opdrachtenboek geëvalueerd.

Wij vinden dat iedere stagiaire een eigen individu is, met zijn eigen talenten. Van het vaste takenpakket kan daardoor wel eens afgeweken worden. Voorbeeld: een 2^e jaars stagiaire MBO 4 heeft veel kennis van kinderen en hun ontwikkeling, daarnaast heeft zij veel ervaring met kleine kinderen doordat zij oppast op jongere broertjes / zusjes / neefjes / nichtjes. In dit geval kan de begeleider ervoor kiezen om de stagiaire een luier

te laten verschonen, onder toezicht en begeleiding van de begeleider. De stagiaire wordt hierdoor extra uitgedaagd, waardoor haar leerproces bevorderd wordt. De veiligheid van de kinderen is in deze situatie ook gewaarborgd, omdat de begeleider toezicht houdt en begeleiding geeft.

8.5.3 Snuffelstagiaires

Daarnaast zijn er snuffelstagiaires, zij "snuffelen" alleen op de groep, om te kijken of zij hierin een opleiding willen gaan volgen. Zij ondersteunen enkel het personeel, dit zijn taken zoals onder andere de vaatwasser in- en uitruimen, fruit snijden en drinken inschenken. Ook helpen ze mee tijdens activiteiten met de kinderen, het is belangrijk dat ze de kinderen leren kennen.

8.5.4 Taken beroepskrachten in opleiding en stagiaires

Kinderen begeleiden:

- Begeleidt kinderen, zowel in groepsverband als in individueel opzicht.
- Schept een situatie binnen de groep waarin kinderen zich veilig voelen en stimuleert kinderen, door middel van uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, zich verder te ontwikkelen.
- Begeleidt kinderen bij de dagelijkse voorkomende bezigheden.
- Organiseert activiteiten gericht op ontwikkeling, eventueel buiten het kindercentrum.

Kinderen verzorgen:

- Draagt zorg voor de dagelijkse verzorging van kinderen.
- Informatie uitwisselen over kinderen en werkzaamheden.
- Draagt zorg voor een goed (periodiek) contact met ouders/ verzorgers en informeert naar specifieke aandachtspunten (dagritme, voeding e.d.) en bijzonderheden van de op te vangen kinderen, ook bijvoorbeeld in de vorm van ouderavond.
- Stemt met collega's af over de dagindeling en de verdeling van de werkzaamheden en draagt mede zorg voor een goede samenwerking en voor een goede overdracht.

Ruimten en materiaal beschikbaar houden:

- Verricht licht huishoudelijke werkzaamheden in de groep en draagt mede zorg voor het beheer, de hygiëne en goede staat van de inventaris.

8.5.5 Verantwoordelijkheden en de minimale eisen van de stagiaire op de groep

De verantwoordelijkheden van een stagiaire groeien gedurende het stagejaar van de stagiaire. Dit is afhankelijk op welke groep de stagiaire stage loopt en in welke jaar de stagiaire zich bevindt. De praktijkopleider maakt samen met de stagiaire een leerplan voor de aankomende periode van een leerjaar. In het leerplan komen ook de voorwaarden, verwachtingen en de minimale eisen van de stagiaire van de aankomende periode.

De minimale eisen van de stagiaire zijn:

Eerste jaar (altijd volledig boventallig)

- De stagiaire mag nooit alleen met de kinderen staan op de groep of buiten, altijd met een gediplomeerd pedagogisch professional.
- De stagiaire mag geen kinderen alleen ophalen van de scholen.
- De stagiaire mag geen flessen geven en geen flessen maken.
- De stagiaire mag geen kinderen uit bed halen of in bed doen.
- De stagiaire mag wel ondersteunend werk doen zoals fruithap geven, eten klaar zetten, afwassen, ondersteunen bij een activiteit van de pedagogisch professional en /of een boekje voorlezen en met de kinderen meespelen op de grond.

Tweede leerjaar (BOL stagiaire volledig boventallig, BBL stagiaires is gedeeltelijk formatief inzetbaar)

- De stagiaire mag nooit alleen met de kinderen op de groep of buiten staan maar altijd met een gediplomeerd pedagogisch professional.
- De stagiaire mag geen kinderen alleen ophalen van de scholen. De stagiaire mag in het begin geen baby's flesjes maken of geven (dit hangt samen met de groei van de stagiaire en vorderingen in het leerjaar, inzicht).
- De stagiaire mag geen kinderen uit bed halen of in bed doen (dit hangt samen met de groei van de stagiaire en vorderingen in het leerjaar, inzicht). *Derde leerjaar kan de stagiaire volledig inzetbaar zijn.*
- De stagiaire mag alleen met de kinderen op de groep of buiten staan. De stagiaire mag binnen de locatie worden ingezet bij ziekte en vakantie (mits de stagiaire niet wordt gehinderd in haar/zijn leerklimaat). De stagiaire gaat op de helft van haar/zijn leerjaar meer verantwoordelijkheden dragen/krijgen. De praktijkopleider kijkt (naar eigen inzicht) welke verantwoordelijkheden zij/hij kan dragen in het laatste half jaar van het leerjaar.

8.5.6 Begeleiding

De begeleiding van de stagiaires bestaat uit verschillende onderdelen. Voorafgaand aan het begin van de stage ontvangt de nieuwe stagiaire digitaal het beleidsplan en een NAW-formulier.

- Dagelijkse begeleiding vindt direct op de groep plaats. De praktijkopleider die verantwoordelijk is voor de stagiair werkt namelijk samen met haar op de groep. Hierdoor kan er op de werkvloer direct feedback gegeven worden. De dagelijkse begeleiding kan per groep verschillend zijn. De begeleiding kan worden verzorgd door werkbegeleiders of praktijkbegeleiders.
- Begeleidingsgesprekken tijdens de BPV-periode vinden wekelijks plaats met de BOL-stagiaire. In deze gesprekken komen leerdoelen, opdrachten, leerplan, POP/PAP en vorderingen aan de orde. Met de BBL-stagiaire wordt gekeken in welke fase de stagiaire zit en hier wordt de aanpak op aangepast. De BBL-stagiaire stelt gedurende de stage diverse leerdoelen vast en plant gesprekken met de praktijkbegeleider.

- Begeleidingsgesprek heeft tot doel de deelnemer de stagiaire te ondersteunen in het leerproces. De opdrachten van de stagiair worden besproken en er wordt advies en tips gegeven over het functioneren en leren. Stagiaires kunnen ook vragen stellen.
- Het voortgangsgesprek (evaluatie) is bedoeld om de voortgang van het leerproces te controleren. De planning wordt bekeken en er wordt bekeken of het programma bijgesteld moet worden om de opleidingsdoelen binnen de gestelde termijn te kunnen realiseren.
- Bij BOL-stagiaires wordt het gesprek halverwege de opleidingsperiode gevoerd. Bij BBL stagiairs zijn deze gesprekken gepland aan het begin van de stageperiode.
- De beoordelingsgesprekken vinden halverwege en aan het einde van de stageperiode plaats. Het kan ook voorkomen dat er drie beoordelingsgesprekken plaats vinden tijdens de stageperiode. Stagiaires doen hun proeven van bekwaamheid om te toetsen of zij de competentie en de interactievaardigheden beheersen.

9. Personele inzet

9.1 Personeelsdiensten

De inzet van het aantal pedagogisch professionals is afhankelijk van het aantal aanwezige kinderen en de leeftijden van die kinderen. Er wordt met vaste diensten gewerkt.

De diensten op het KDV

Vroege dienst	: 07.00 - 17.00 uur
Tussen dienst	: 07.30/08.00 – 17.30 uur*
Late dienst	: 08.30 - 18.00 uur**

*Alleen bij de inzet van drie pedagogisch professionals wordt er een tussendienst ingezet. De start- en eindtijd van de tussendienst is afhankelijk van de benodigde BKR, die per dag kan verschillen. Het streven is om aan het begin en einde van de dag niet af te wijken van de BKR.

**Op vrijdag begint de late dienst om 08.30 uur.

De diensten op de BSO

Maandag, dinsdag en donderdag	: 14.15 – 17.00 uur 14.15 – 17.30 uur 14.15 – 18.00 uur
Woensdag	: 12.15 – 18.00 uur
Vrijdag*	: 12.15 – 17.30 uur 12.15/14.15 – 16.30 uur** 14.15 – 17.00 uur

*Op vrijdag is groep 1 om 12.15 uur uit, de overige groepen zijn om 14.15 uur uit.

** Of deze tussendienst wordt ingezet is afhankelijk van het aantal kinderen dat op vrijdag gebruik maken van de BSO.

De diensten op de VSO

- Maandag t/m vrijdag : 07.00 – 08.30 uur

Pauze

De pauzeduur is 30 minuten: de persoon die als eerste is gestart, gaat ook als eerste met pauze. Vanaf 12.30 uur wordt er ieder half uur gepauzeerd.

Indien de omstandigheden op de groep het niet toelaten dat er conform de genoemde tijden kan worden gepauzeerd, worden de afwijkende pauzetijden in de groepsagenda genoteerd zodat er altijd kan worden nagegaan of en wanneer er is afgeweken van de beroepskracht-kind ratio. Op schooldagen pauzeren de pedagogisch professionals van de BSO niet.

9.2 Beroepskracht- kind ratio (BKR)

Het is belangrijk dat voor medewerkers en ouders inzichtelijk is hoe de BKR tot stand komt. Wij doen dit door het aantal kinderen en hun leeftijden in te voeren in de rekentool van www.1ratio.nl deze geeft op basis van genoemde gegevens aan hoeveel pedagogisch professionals er minimaal moeten worden ingezet. Dit werkt snel en efficiënt.

Hieronder de concrete uitwerking van de rekentool van 1ratio.nl:

9.2.1 Berekening BKR dagopvang (KDV)

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen in een stamgroep of peuterspeelzaalgroep wordt bepaald op basis van tabel 1 en onderstaande aanvullende rekenregels. De tabel en de rekenregels worden toegepast in de volgorde waarin zij onderstaand zijn opgenomen. De voorwaarden met betrekking tot de maximale grootte van een stamgroep of peuterspeelzaalgroep zijn in tabel 1 verwerkt.

Tabel 1. Berekening van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en de maximale groepsgrootte bij groepen in de dagopvang en het peuterspeelzaalwerk.

Leeftijdsgroepen	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
Groepen alle kinderen één leeftijd	0 tot 1	1	3	2	6	3	9	4	12
	1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
	2 tot 3	1	8	2	16	----	----	----	----
	3 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----
Gemengde leeftijdsgroepen	0 tot 2	1	4	2	8	3	14 ¹	4	16 ¹
	0 tot 3	1	5	2	10	3	13 ¹ / 14 ⁴ / 15 ²	4	16 ¹
	0 tot 4	1	5	2	12	3	14 ¹ / 15 ³ / 16 ²	4	16 ¹
	1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
	1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
	2 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----

Voetnoten

- ¹ Waarvan maximaal acht kinderen van 0 tot 1 jaar.
- ² Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.
- ³ Waarvan maximaal vijf kinderen van 0 tot 1 jaar.
- ⁴ Waarvan maximaal vier kinderen van 0 tot 1 jaar.

Rekenregels

1. Indien in een stamgroep een kind van 0 tot 1 jaar aanwezig is, wordt naast tabel 1 tevens de hiernavolgende rekenformule toegepast. Indien Z een getal oplevert dat groter is dan het op grond van tabel 1 benodigde minimaal aantal in te zetten beroepskrachten, wordt het op grond van tabel 1 minimaal aantal in te zetten beroepskrachten verhoogd tot Z. De rekenformule luidt als volgt:

- $Z = (A + ((B + C + D) / 1,2))$, afgerond naar boven.
- A = aantal kinderen van 0 tot 1 jaar / 3.
- B = aantal kinderen van 1 tot 2 jaar / 5.
- C = aantal kinderen van 2 tot 3 jaar / 6.
- D = aantal kinderen van 3 tot 4 jaar / 8.

2. In een situatie waarin het toevoegen van 1 kind leidt tot een op grond van tabel 1 en rekenregel 1 kleiner aantal benodigde beroepskrachten, wordt het aantal benodigde beroepskrachten met 1 verhoogd.

9.2.2 Berekening BKR buitenschoolse opvang (BSO)

Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen op een kindercentrum wordt bepaald op basis van de formule $(A \times 0,1) + (B \times 0,083)$, waarbij:

- A staat voor het aantal kinderen op het kindercentrum in de leeftijd van vier jaar tot en met zes jaar;
- B staat voor het aantal kinderen op het kindercentrum in de leeftijd van zeven jaar tot de leeftijd waarop het basisonderwijs eindigt;
- bij een uitkomst van ,18 of hoger naar boven wordt afgerond, en
- bij een uitkomst lager dan 0,18 er ten minste een beroepskracht ingezet wordt, indien er kinderen aanwezig zijn op het kindercentrum.

Door deze rekenregels ontstaat meer ruimte om groepen in te delen op basis van de behoefte en ontwikkeling van kinderen. Een groep mag maximaal 30 kinderen tellen, dit aantal kinderen is op onze BSO niet van toepassing.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zich veilig en thuis voelen op onze BSO. Daarom maken alle kinderen deel uit van een vaste basisgroep en worden er vaste pedagogisch professionals ingezet. De vaste groepsmomenten bestaan in ieder geval uit de eet- en drinkmomenten: kinderen zitten dan met hun basisgroep en de vaste medewerker(s) aan tafel en daar is tijd en aandacht voor elkaars verhalen, avonturen en welbevinden.

9.3 Drie-uursregeling (KDV) en half-uurregeling (BSO)

Bij openingstijden van 10 uur of langer mag er per dag maximaal gedurende drie uur worden afgeweken van de BKR. Dit wordt ook wel de drie-uursregeling genoemd. Deze is van toepassing op ons KDV en op schoolvrije dagen ook op de BSO. Gedurende schooldagen mag er op de BSO gedurende maximaal een half uur worden afgeweken.

Er kunnen tijdens die uren minder pedagogisch professionals worden ingezet dan de BKR vereist. Voorwaarde is wel dat minimaal de helft van het op grond van de BKR vereiste aantal medewerkers wordt ingezet. De uren waarin wordt afgeweken hoeven niet aaneengesloten te zijn.

Op basis van het dagritme op het kindercentrum bepalen kinderopvangorganisaties zelf gedurende welke tijden er kan worden afgeweken. In onze organisatie heeft het welbevinden van de kinderen en de borging van de pedagogische kwaliteit grote prioriteit. Wij hebben te maken met ruime openingstijden en met de werk- en pauzetijden van de pedagogisch professionals. Om de afwijkende personele inzet zo min mogelijk van invloed te laten zijn op de kwaliteit van onze opvang, zijn er concrete afspraken gemaakt rondom het afwijken van de BKR.

Conform de BKR worden er bij een maximale bezetting qua toegestane groepsgrootte 2 of 3 pedagogisch professionals ingezet op de groep (afhankelijk van de leeftijd van de kinderen).

In de volgende situaties kan er bij De Speelhoek worden afgeweken van de BKR:

- Gedurende de middagpauze van de pedagogisch professionals.
- In uitzonderlijke gevallen aan het begin en einde van de dag. De meeste kinderen worden steeds rond eenzelfde tijdstip gebracht, hier kunnen wij qua personele inzet op anticiperen. incidenteel komt het voor dat kinderen eerder of later dan gebruikelijk worden gebracht of gehaald.

Afwegingen bij afwijking van de BKR

Bepalend bij de keuze om af te wijken van de BKR is altijd de afweging of de aanwezige pedagogisch professional(s) gedurende de periode van afwijking nog steeds de gewenste pedagogische kwaliteit kunnen bieden waarbij er **voldoende aandacht kan worden gegeven** aan de aanwezige kinderen en er **in hun behoeften kan worden voorzien**.

Gedurende de middagpauze van de pedagogisch professionals, liggen er op het KDV altijd een aantal kinderen op bed. Dit maakt dat de werkdruk voor de pedagogisch professional(s) die op de groep achterblijft/achterblijven niet hoger is dan op een ander moment van de dag. Er is daarom voldoende tijd en ruimte om de kinderen die niet slapen voldoende aandacht en ondersteuning te bieden.

De BSO kinderen doen op schoolvrije dagen gedurende de pauzetijden rustige activiteiten waarbij de achterblijvende collega(s) goed overzicht hebben op de kinderen zoals knutselen, lezen, een spelletje, puzzelen etc.

Kortom; om er voor te zorgen dat de zorg en aandacht voor de kinderen niet anders is dat in de situatie dat er niet wordt afgeweken van de BKR, wordt er altijd voor gezorgd dat bij afwijking er een 2^e volwassene (meestal de houder) op de locatie aanwezig is die ondersteuning kan bieden wanneer er wordt afgeweken van de BKR. Hierdoor blijft de emotionele veiligheid van de kinderen voldoende gewaarborgd (er is tijd om bijvoorbeeld te troosten of een kind uit bed te halen) en kan er ook nog voldoende uitdaging aan de

kinderen worden geboden om aan hun ontwikkeling te werken (er is tijd om samen een boekje te lezen, een puzzel te maken of een spelletje te doen).

Op de volgende wijze besteden wij aandacht aan de behoeften van de kinderen gedurende de tijd dat er wordt afgeweken van de BKR:

- Kinderen zijn in de nabijheid van de achtergebleven pedagogisch professional(s). Dat wil zeggen: op het KDV in de eigen groepsruimte als er op dat moment ook kinderen op bed liggen of bijvoorbeeld met alle kinderen tegelijkertijd in de buitenruimte. Bij de BSO maken de pedagogisch professionals afspraken met de kinderen over is welke ruimte(s) zijn wel/niet mogen zijn gedurende de pauzetijden van de pedagogisch professionals zodat er met minder inzet van medewerkers toch goed overzicht kan worden gehouden op het welbevinden en welzijn van de kinderen.
- Er worden geen fysieke of 'spannende' activiteiten aangeboden gedurende de tijd dat er minder pedagogisch professionals aanwezig zijn dan de BKR vereist. Hierdoor kan er goed overzicht worden gehouden en blijven mogelijke risico's beperkt.

Administratie

Aan de hand van de administratie is inzichtelijk dat er per dag maximaal drie uur per dag wordt afgeweken van de BKR. Deze administratie is als volgt ingericht:

1. Er wordt gewerkt volgens een rooster met vaste diensttijden.
2. De pauzeduur en -tijden zijn vast. Bij afwijkingen worden deze in de groepsagenda genoteerd.
3. De binnenkomst- en ophaaltijden van de kinderen worden digitaal vastgelegd.

9.4 Samenvoegen

Op rustige dagen en aan het begin en einde van de dag worden stam- of basisgroepen samengevoegd. Ouders zijn hierover geïnformeerd.

Wanneer één kind of enkele kinderen incidenteel op een andere groep dan de vaste stamgroep of basisgroep wordt opgevangen dan wordt altijd rekening gehouden met de BKR. Wanneer binnen het KDV of de BSO van kinderopvang De Speelhoek groepsoverstijgend wordt opgevangen, moeten ouders hier vooraf schriftelijk toestemming voor geven.

9.5 Vaste gezichten (KDV)

Een vaste, vertrouwde pedagogisch professional biedt emotionele veiligheid aan een kind. Dus als het kind aanwezig is, werkt er die dag minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. De medewerker weet hoe het kind zich ontwikkelt, waar het behoefte aan heeft en waar het gestrest van raakt. De vaste gezichten mogen niet te vaak wisselen. Daarom geldt:

- Zijn er één of twee pedagogisch professionals vereist bij een groep volgens de BKR? Dan zijn er maximaal twee vaste gezichten per baby. Voor kinderen van één jaar en ouder maximaal drie vaste gezichten.
- Bij drie of meer pedagogisch professionals zijn er maximaal drie vaste gezichten per baby. Voor kinderen van één jaar of ouder maximaal vier vaste gezichten.

Tijdelijk ander vast gezicht

Het is toegestaan om tijdelijk een andere beroepskracht inzetten dan een vast gezicht. Dit mag als een vast gezicht ziek is, verlof heeft of op vakantie is. In die situaties mag de houder een andere beroepskracht inzetten, in plaats van het vaste gezicht. De volgende regels zijn hierop van toepassing:

- Afwijken is alleen toegestaan in situaties waarbij volgens het vaste gezichten criterium maximaal twee of drie gezichten worden toegewezen. Dus niet wanneer er vier vaste gezichten toegewezen mogen worden.
- Er is géén ander vast gezicht beschikbaar dat ter vervanging van het vaste gezicht kan worden ingezet.
- Het vaste gezicht dat uitvalt mag niet langer dan vier weken aaneengesloten afwezig zijn.
- De houder heeft in het pedagogisch beleidsplan opgeschreven hoe hij bij het inzetten van een andere beroepskracht de emotionele veiligheid en stabiliteit borgt.

De emotionele veiligheid van kinderen wordt ten alle tijde gewaarborgd doordat er altijd pedagogisch professionals op de groep werkzaam zijn waar de kinderen mee bekend zijn, dit komt door de kleinschaligheid van onze locatie en het geringe verloop in medewerkers. Hiermee borgen we al een groot deel van de emotionele veiligheid en ervaren kinderen veel stabiliteit.

De kinderen verblijven in een verticale stamgroep. De voordelen van een verticale groep is dat het overeenkomt met de leeftijdsverschillen binnen een gezin. De kinderen blijven langer in dezelfde groep en ruimte, ze leren elkaar hierdoor goed kennen; broertjes en/of zusjes komen in dezelfde groep. Aan sommige kinderen kan een kind zich een beetje optrekken en anderzijds leert het kind zich te beheersen in contact met jongere kinderen.

9.5.1 Beroepskracht in opleiding als vaste beroepskracht

Het kan voorkomen dat in onze opvang wordt gekozen om een beroepskracht in opleiding als vaste beroepskracht (vast gezicht) in te zetten.

Wat is een beroepskracht in opleiding?

Een beroepskracht in opleiding is degene die een arbeidsovereenkomst heeft met de houder van een kindercentrum en voor het praktijkdeel van de opleiding belast is met de verzorging, de opvoeding en het bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen bij een kindercentrum (artikel 1.1 van de Wet kinderopvang). Dit kan een persoon zijn die de beroepsbegeleidende leerweg (BBL) volgt, een in de Cao Kinderopvang gedefinieerde

pedagogisch professional in ontwikkeling, een hbo-student die een duale leerroute volgt of een student die de derde leerweg (overig onderwijs) volgt. Stagiaires, zoals een student van de beroeps opleidende leerweg (BOL), vallen niet onder de definitie van beroepskracht in opleiding.

Inzetten van een beroepskracht in opleiding als vast gezicht

Allereerst stemmen de beroepskracht in opleiding, de opleidingsbegeleider en de praktijkbegeleider vanuit de dagopvang schriftelijk in met de afspraken die op papier concreet zijn uitgewerkt over de begeleiding m.b.t. de inzet als vast gezicht. De afspraken worden bewaard in het dossier van de betreffende beroepskracht in opleiding en kunnen per beroepskracht in opleiding verschillen.

Een beroepskracht in opleiding kan alleen een 'vast gezicht' (vaste beroepskracht) zijn als de houder hem of haar kan meetellen in beroepskracht-kindratio.

Inzet van een beroepskracht in opleiding als vaste beroepskracht gebeurt uitsluitend als de beroepskracht in opleiding het eerste leerjaar van de opleiding heeft afgerond en kan alleen als tegelijkertijd op de betreffende stamgroep ook minimaal één gekwalificeerde pedagogisch professional werkzaam is. Tevens mag maximaal de helft van de formatie op een kindercentrum uit beroepskrachten in opleiding bestaan.

Als de beroepskracht in opleiding een opleiding van één jaar volgt, kan deze pas als 'vast gezicht' (vaste beroepskracht) worden toegewezen na afronding van de hele opleiding. Het doel van het afronden van het eerste leerjaar is dat een beroepskracht in opleiding al vakkennis en/of praktijkervaring heeft opgedaan. Dit helpt bij het herkennen van signalen en behoeften van kinderen en daar passend op in kunnen spelen.

10. Praktische informatie

10.1 Extra dagdelen

Soms verzoeken ouders om het afnemen van extra dagdelen buiten het afgesloten contract. Toewijzing hiervan is op basis van de volgende voorwaarden:

1. De maximale groeps grootte mag als gevolg van de toewijzing niet worden overschreden.
2. De plaatsing van één of meerdere extra kinderen mag niet leiden tot extra inzet van pedagogisch professional(s) conform de BKR.

10.2 Ziekte

Bij ziekte van een kind kan de ouder telefonisch met ons overleggen of het kind wel/niet kan komen. Een kind met lichte koorts die er geen last van heeft en geen permanente persoonlijke aandacht nodig heeft, kan gewoon welkom zijn. Wanneer het kind op de opvang ziek wordt, vind er telefonisch overleg met de ouder plaats over wat de volgende stap kan zijn; extra rusten of naar huis. Wanneer een ziek kind echt één op één aandacht nodig heeft, vragen wij de ouders of het opgehaald kan worden.

Er is een aantal ziektebeelden dat besmettingsgevaar voor andere kinderen met zich meebrengt (wij raadplegen hiervoor de KIDDI app) in die gevallen kan het kind niet gebracht worden. Er wordt nooit zonder een ingevuld en ondertekend toestemmingsformulier medicatieverstrekking medicatie toegediend. Dit geldt ook voor koortsverlagende middelen.

10.3 Zindelijkheid (KDV)

Ouders dienen zelf luiers en billendoekjes mee te geven. Wij zorgen wel voor de Sudocrème.

De zindelijkheid wordt gestimuleerd, maar pas wanneer ouders aangeven hier zelf ook mee aan de slag te zijn. Dit is voor elk kind een geleidelijk en persoonlijk proces. Kinderen zien andere kinderen naar het toilet gaan en willen dit zelf ook doen. Het is in deze periode wel aan te raden om te zorgen voor extra kleding. Dit voor wanneer het kind een ongelukje heeft gehad. Op het toilet is een bril verkleiner aanwezig.

10.4 Oudercommissie

De oudercommissie vertegenwoordigt de ouders binnen de opvang. Kinderopvang De speelhoek streeft er naar om continu een oudercommissie te hebben waarin ouders van zowel het KDV en de BSO zijn vertegenwoordigd.

De oudercommissie is belangrijk voor de kinderopvang, omdat het dient als klankbord voor het beleid. Wij zorgen ervoor dat de oudercommissie tijdig de informatie ontvangt om een advies uit te kunnen brengen maar het staat de oudercommissie ook vrij om ongevraagd advies uit te brengen.

Een oudercommissie heeft het recht (on)gevraagd te adviseren over:

- de uitvoering van het kwaliteitsbeleid, in het bijzonder het pedagogisch beleid (m.b.t. de kwaliteit van het personeel, de groepsbezetting en het pedagogisch beleid)
- het algemeen beleid op het gebied van voeding, opvoeding, veiligheid en gezondheid
- de openingstijden
- het beleid rondom voorschoolse educatie
- vaststelling en wijziging van de klachtenregeling
- wijzigingen van de prijs van de kinderopvang

Deze adviesrechten zijn in de Wet kinderopvang opgenomen.

11. Afspraken rondom gevoelige onderwerpen

Hieronder wordt een aantal onderwerpen besproken die betrekking hebben op de normen en waarden die wij hanteren en waarover kinderopvang de Speelhoek afspraken heeft gemaakt, zodat pedagogisch professional en invalkrachten dezelfde richtlijnen gebruiken en er geen misverstanden over kunnen ontstaan.

11.1 Pesten

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn. Maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Door elkaar te plagen leren kinderen met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

Bij pesten wordt een slachtoffer uitgezocht om de baas over te spelen, veelal op een bedreigende manier. De pestkop misbruikt zijn macht: het slachtoffer wordt geslagen, uitgescholden, vernederd, gekleineerd. Vaak is er een groepje kinderen dat meedoet met de pestkop, dit zijn de meelopers. Naast deze openlijke vormen van pesten komen ook vormen van pesten voor die niet zichtbaar zijn. Bijvoorbeeld als een kind altijd wordt buitengesloten, nooit ergens aan mee mag doen, op geen enkel feestje wordt uitgenodigd.

Pesten is geen eenvoudig probleem. Toch wil de Speelhoek pesten voorkomen en tegen gaan en dit is ook mogelijk zolang het serieus wordt genomen. Dat betekent dat kinderen moeten weten dat ze om hulp kunnen vragen bij de pedagogisch professionals en aan de mensen om hen heen. Voor de pedagogisch professionals betekent het dat ze aandacht moeten hebben voor de signalen van de kinderen. Ze moeten luisteren naar wat de kinderen te vertellen hebben en erkenning geven aan het gevoel van het kind. Vijandig gedrag, zoals slaan, pesten en plagen wordt dus besproken. Er wordt ingegrepen als een kind door een ander wordt geplaagd door: met de plager te praten, of bij herhaling van ongewenst gedrag hem een paar minuten apart te zetten in de groep. Afhankelijk van de ruimte wordt er gekeken waar ruimte is om het kind even apart te zetten, de begeleiding geeft deze plek aan. Daarna wordt het gedrag kort nabesproken en wordt de situatie daarmee afgesloten. Er is steeds ruimte om opnieuw te beginnen.

Pedagogisch professionals laten kinderen zien dat andere kinderen door plagen verdrietig worden en reiken hen voorbeelden aan hoe zij dit weer kunnen goedmaken. Hierdoor leren kinderen rekening te houden met anderen. Anderzijds wordt geprobeerd de kinderen die geplaagd worden te leren weerbaarder te worden. Dit wordt gedaan door hen eerst te laten proberen een conflict zelf op te lossen. Lukt dit niet dan helpen de pedagogisch professionals hen om door middel van een gesprekje voorbeelden aan te reiken hoe zij zichzelf weerbaarder kunnen maken.

11.2 Seksualiteit en intimiteit

Omdat seksualiteit en intimiteit waarde en cultuur gebonden is, hebben we hierover afspraken gemaakt. Bij de intake wordt aan ouders verteld hoe wij hierover denken en welke afspraken wij hebben. Ouders wordt de gelegenheid gegeven hun mening te geven. Als deze heel afwijkend is, worden er gerichte afspraken gemaakt. Hieronder wordt kort beschreven wat de afspraken zijn over intimiteit, taalgebruik, verkleed, toiletbezoek en voortplanting.

Op de kinderopvang de Speelhoek wordt veel geknuffeld met de kinderen. Kinderen zitten op schoot, worden gedragen en natuurlijk verschoond. Als kinderen nieuwsgierig worden naar hun eigen lichaam of van dat van de andere kinderen en pedagogisch professionals gaat de pedagogisch professional daar zo normaal mogelijk mee om. Natuurlijk stelt de pedagogisch professional wel grenzen om zichzelf en de andere kinderen te beschermen tegen ongewenste intimiteiten.

Een paar voorbeelden:

- als kinderen de verschillen tussen jongens en meisjes gaan opmaken, bijvoorbeeld tijdens een wc bezoek, gewoon benoemen.
- als een kind de pedagogisch professional aanraakt op intieme plekken mag je benoemen dat je dat niet fijn vindt. Tot 2,5 jaar leidt de pedagogisch professional het kind af en benoemen de pedagogisch professional het niet. Dit omdat de pedagogisch professional ervan uitgaat dat kinderen op die leeftijd dit niet bewust doen.
- ook kinderen mogen het zeggen als ze een aanraking niet fijn vinden.
- kinderen mogen 'doktertje' spelen, de kleding blijft aan, trui mag wel omhoog om te luisteren' op de buik.
- wij geven de kinderen, als zij dat willen, een kusje op de wang

In de kinderopvang is het boek "Doktertje spelen en zo" van Channah Zwiép aanwezig om te raadplegen.

Taalgebruik

De Speelhoek heeft besloten om voor meisjes plasser te gebruiken en voor jongens piemel. Als kinderen van huis uit een ander woord meekrijgen, geven de pedagogisch professional aan, dat dat ook kan, maar dat de pedagogisch professional piemel en plasser zegt.

11.3 Toilet bezoek

Kinderen worden bij de Speelhoek minstens drie keer per dag verschoond of begeleid naar het toilet. De Speelhoek heeft in de kinderopvang en voor de BSO ieder 2 toiletten tot zijn beschikking. De kinderen mogen in tweetallen onder begeleiding of zelfstandig naar het toilet, er wordt geen onderscheid gemaakt tussen meisjes en jongens. Het kan dus voorkomen dat er een meisje en een jongen op het toilet zitten. Kinderen die nog een luier om hebben mogen ook naar het toilet. Zij worden hierin begeleid door de pedagogisch professional.

12. Veiligheid en gezondheid

Om de veiligheid en gezondheid van de aan ons toevertrouwde kinderen zo goed mogelijk te waarborgen, beschikt kinderopvang De Speelhoek over een Beleid Veiligheid & Gezondheid en over diverse daarmee verwante protocollen en werkafspraken waarmee wij eventuele risico's tot een aanvaardbaar niveau beperken.

Onze beleidsdocumenten over dit onderwerp zijn voor een ieder inzichtelijk.

12.1 Meldcode

Kinderopvang de Speelhoek werkt volgens de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling van de Brancheorganisatie Kinderopvang. In de Meldcode is een duidelijke procedure vastgelegd die wordt gevolgd in het geval er een (vermoeden) van kindermishandeling en/of seksueel misbruik bestaat. Dit vermoeden kan betrekking hebben op de thuissituatie van het kind of op de opvangsituatie. In de meldcode worden routes beschreven met stappen die gevolgd worden indien er een vermoeden bestaat of een dergelijke situatie zich voordoet.

Het is uiterst belangrijk om de kennis van de medewerkers rondom dit onderwerp up to date te houden, daarom besteden wij hier aandacht aan in teamoverleggen en laten wij medewerkers cursussen/workshops volgen of nodigen wij een spreker uit.

12.2 Verzekeringen

Kinderopvang de Speelhoek heeft een AVP verzekering afgesloten. Als een kind schade toebrengt valt dit onder de AVP van de ouders. Kinderopvang de Speelhoek heeft daarnaast de volgende verzekeringen afgesloten:

- Aansprakelijkheid verzekering voor bedrijven, dit dekt de kosten voor schade aan derden;
- Ongevallen verzekering, deze verzekering dekt de kosten tijdens een ernstig ongeval op de Speelhoek. Aangezien de risico inventarisatie jaarlijks wordt uitgevoerd, is de kans op een ernstig ongeval klein.